

EGY AZ ISTEN

Unitárius Közlöny

KOLOZSVÁR, 1888–1948/1990. • 24. (84.) ÉVF. • 4. SZÁM • 2014. ÁPRILIS • ÁRA: 2,50 LEJ

Fotó: Czire Alpár

Örömmüzenet

• Rettenetes betegségben szenvedett Jób. Olvassanak bele Jób könyvébe, hogy megismerjék ezeket a kínokat. Úgy tűnik, sosem ér véget a panaszkodása?

A panaszmentes világmozgalom alapítója, Will Bowen unitárius lelkész szerint: „Ha valamiről azt akarod, hogy más legyen, mint amilyen, akkor az nem egyszerű ténymegállapítás, hanem panaszkodás.” Jób azért is lehet példa a nehéz élethelyzetekben, mert panasznak tűnő vallomásának lényegi mondanivalója az, hogy:

„Mert én tudom, hogy az én megváltóm él, és utoljára megáll a por fölött, s ha ez a bőröm lefoszlik is, testemben látom meg az Istent.” (Jób 19, 25–26) Ezzel a reménnyel elismeri, hogy Isten hatalmas nincs alávetve a mulandóságnak. Erre bizonyosság Jézus tanítása, halála is. Isten mellettünk áll, és előbb-utóbb meglátjuk Őt. Jézus eszméinek győzelmi ünnepén ezzel a ténymegállapítással kívánok minden kedves Olvasónak áldott húsvéti ünnepet.

DEMETER SÁNDOR LÓRÁND

A tartalomból:

Húsvétra készülve

3

Koncz Boldizsár emlékezete

5

Húsvéti locsolás

10

Hol sírjaink domborulnak

14

Vezetőképzés Marosvásárhelyen

17

„Kicsinyhitű, miért kételkedtél?” (Mt 14,31)

• Március 15-én, nemzeti ünnepünk alkalmából Áder János **Magyarország elnöke** négy unitárius személyiséget részesített állami kitüntetésben: **Kisgyörgy Zoltán** geológus, szakíró, a Háromszék főmunkatársa kiemelkedő geológusi, földtani és helytörténeti szakírói, valamint újságírói tevékenysége elismeréseként a **Magyar Érdemrend Tisztikeresztje** kitüntetést kapta; **Ütő Gusztáv** sepsiszentgyörgyi képzőművész, a Partiumi Keresztény Egyetem adjunktusa a kortárs erdélyi magyar művészet képviselőjeként betöltött kiemelkedő szerepe, képzőművészeti tevékenysége elismeréseként **Magyar Ezüst Érdemkereszt** kitüntetésben részesült; **Oláh Sándor** geológus, társadalomkutató a székelyföldi közelmúltbeli és jelenkori társadalmi folyamatok terén végzett igényes tudományos munkája elismeréseként a **Magyar Bronz Érdemkereszt** kitüntetést nyerte el; **Cseke Péter**, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem tanára, író, publicista a Babeş-Bolyai Tudományegyetemen belül a magyar karok létrehozásában és működtetésében szerzett érdemei elismeréseként a **Magyar Érdemrend Tisztikeresztje** kitüntetést vehette át.

• **A Kolozs-Tordai Egyházkögyülekezetei március 16-án Verespatakon** emléktábla-állítással emlékeztek meg az 1849 májusában meggyilkolt abrudbányai és verespataki unitárius áldozatokról. Az emléktábla-állítással egybekötött istentiszteleten Fülöp Júlia ifjúsági lelkész mondott imát, Gyerő Dávid kolozsi lelkész prédikált. A helyi gyülekezet részéről Pálfi Árpád lelkész köszöntötte az egybegyűlteket. A köszöntés után a teológiai hallgatók március 15-i emlékműsort mutattak be. Azt követően Dimény József esperes táblaavató-beszédet tartott, mely után az emléktábla leleplezésére került sor. Az ünnep-

ség az emléktábla megkoszorúzásával zárult.

• **2014. március 20–24. között** a Püspöki Hivatal meghívására **hat Oxfordban tanuló unitárius teológiai hallgató** – *Kate Buchanan, Kate Whyman, Katie McKenna, John Carter, Jo James, Matthew Smith* – látogatta meg egyházunkat. A látogatás az erdélyi unitarizmus múltjának és jelenének megismerését, a tanárokkal és teológiai hallgatókkal való ismerkedést, a két egyház közötti kapcsolat megerősítését szolgálta. A vendégek ellátogattak a Protestáns Teológiai Intézetbe, részt vettek egy egyetemi előadáson, betekintést nyertek a könyvtárban és levéltárban őrzött értékeinkbe. Szombaton közös kiránduláson vettek részt, ahol Tordára, Verespatakra, Gyulafehérvárra, Nagyenyedre, Torockószentgyörgyre és Torockóra látogattak. Vasárnap részt vettek a kolozsvári belvárosi egyházközség istentiszteletén, valamint délután a LángÓl ifjúsági istentiszteleten.

• **Március 21–22-én** Marosvásárhelyen tartották a Magyar Unitárius Egyház szervezésében az **egyetemes énekvezér-továbbképző tanfolyamot**. A továbbképzőn dr. Csiky Csaba: *Kórusvezetés*, dr. Molnár Tünde: *Orgonára írt művek elsajátítása*, drd. Strausz Imre István: *Az orgona mint kísérelő hangszer*, dr. Kovács Sándor: *Unitárius graduálok*, Madaras Ildikó: *Hogyan énekeljünk* címmel tartottak előadást.

• **Március 21–23. között** a kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium és a kolozsvári Phoenix Könyvház XIV. alkalommal szervezte meg az **Atlantisz harangoz országos versmondó vetélkedőt**, amelyre az ország minden magyar oktatású középiskolájából közel 50 diák jelentkezett be. Az idei tematikát *Ember az embertelenségben* címmel határozták meg a szerve-

zők, a versenyzők kötelező versként Radnóti Miklós *Sem emlék, sem varázslat* című versét mondták el, valamint az általuk választott, a tematikához illő verset. A rendezvény a péntek délutáni ünnepi megnyitóval kezdődött, szombaton reggel 9-től zajlott a verseny, majd 18 órától sor került a zsűri szakmai kiértékelőjére, valamint a díjkiosztásra.

A IX–X. osztályosok kategóriájában az első díjat Daróczi Klarissza, a sepsiszentgyörgyi Plugor Sándor Művészeti Líceum, második díjat Fodor Lilla Vivien, a segesvári Aurél Mosora Főgimnázium, és a harmadik díjat Fekete Hanga, a Kolozsvári Református Kollégium tanulója nyerte.

A XI–XII. osztályosok mezőnyében az első díjat Tötszegi Zsuzsanna, a János Zsigmond Unitárius Kollégium, a második díjat Varga Boglárka, a Báthory István Elméleti Líceum, a harmadik díjat Mäsody Lilla, a János Zsigmond Unitárius Kollégium tanulója nyerte.

• A bécsi székhelyű rangos Böhlau kiadó **német nyelvű tudományos munkát** jelentetett meg **az unitárius egyház történetéről** *Radikale Reformation. Die Unitarier in Siebenbürgen* [Radikális reformáció. Az unitáriusok Erdélyben] címmel. A több szerző munkáját egyesítő gyűjteményes kötet bemutatására **március 27-én, a Kolozsvár Társaság székhelyén került sor**. A német nyelvterületen úttörő munkát a kötet német szerkesztője, dr. Julia Brandt müncheni tudományos kutató és Balogh F. András társszerkesztő mutatták be. A könyvbemutatót Gábor Csilla egyetemi tanár moderálta.

• **Március 28-án Baróton, 29-én Árkoson, 30-án Sepsiszentgyörgyön** került sor a **Daltutajok könyv- és lemezbemutatójára**. A kiadvány 2014 januárjában jelent meg a Magyar Unitárius Egyház kiadásában.

Húsvétra készülve

• Kedves Testvérem!

A keresztfán imádkozó Jézus megmutatja az ember számára a legértékesebbet: az Isten melletti megálást, az Istenben maradást. Ez az imádság indítja a római századost arra, hogy felismerő vallomást tegyen a keresztfá alatt: „*Ez az ember valóban igaz volt.*” (Lk 23,46–47). Ez a leírás a nagypénteki tragédia vége, de a húsvéti diadal kezdete is. Jézus imádsága a lélek olyan mélységét mutatja meg, ahol Isten jelenvalósága „kitapintható”. Ez az istengyermeki mivolt, a feltétel nélküli bizalom, teljes odaadás, a hit és szeretet győzelme.

Jézus tanításának és egész működésének ez a központi gondolata: az ember Istentől kapott szellemi, lelki talentumaival mint Isten gyermeke hogyan tudja Isten ügyét szolgálni hittel és szeretettel. Az ember életének értéke abban van, hogy Istent megismeri, és megmarad mellette úgy, ahogy Jézus tanította és példát mutatott. Ez a győzelem a halál felett.

Körülöttünk most minden a tavasz melegére, fényére áhítozik. A bennünket körülölelő világ a megújuló élet himnuszát zengi, és azt szeretnénk, hogy lelkünkben is visszhangozzon ez a dal. Ilyen várakozások között érkezik meg húsvét ünnepének biztató tanítása.

A húsvéti angyalok üzenete erősödik fel bennünk, és nekünk szegezi a kérdést: *Mit keresitek a holtak közt az élőt?*

Hol keresed Jézust? Hol találkozol vele? Ismered-e, volt-e már vendéged, és hallottad-e evangéliumi hangját? Érted-e, és érzed-e, hogy tanítása az örökkévaló isteni világot mutatja meg?

Kérdések, melyekre választ kell adnod. Nem idegen, külső erő kényszerít a válaszadásra, hanem személyes életed hite, szeretete, gondja, öröme. Minden, e kérdésekre adott őszinte felelet a lélek győzelme, az Isten megismerésének felmutatása és istengyermeki léted bizonyítása.

Segítsen Isten, hogy válaszolni tudj, és adjon áldott ünnepet, hogy meghalld a téged köszöntő Jézus szavát: Békesség néked!

Áldott húsvéti ünneplést, Istennek tetsző munkás életet, lélekben és szeretetben való szüntelen megújulást és gyarapodást kívánok!

2014 nagyböjtje

Főpásztori szeretettel,

BÁLINT BENCZÉDI FERENC
püspök

A bennünk feltámadó Jézus

| JÓZSA ISTVÁN LAJOS

• Húsvét a keresztény világ számára – hagyományos megfogalmazásban – a feltámadás ünnepe. De mi unitáriusok a megújulás, a lelki-hitbeli újjászületés, megtisztulás, erkölcsi feltámadás, a lélek halhatatlansága, az örökélet ünnepének nevezzük.

Ki-ki a maga hitelvei, felekezeti tanítása szerint nevesi meg ezt az ünnepet. Mi unitárius keresztények húsvétot a káténkban így határoztuk meg: Jézus „eszmei győzelmének” ünnepe.

Vajon mi unitáriusok miért nem használjuk a hagyományos feltámadás megfogalmazást? Azért, mert nem hisszük a testi feltámadás csodáját. A csoda ellenkezik Isten gondviselésével és a természeti törvényekkel. Isten gondviselése kizárja a csodát.

Jézus feltámadása az evangéliumok tükrében

De vizsgáljuk meg a feltámadásra vonatkozó szentírási részeket. Vegyük a legrégebbnek tartott Márk evan-

géliuma vonatkozó részét: „*A hét első napján, korán reggel, miután feltámadt, először a magdalai Máriának jelent meg, akiből hét ördögöt űzött ki. Ő elment, és megvitte a hírt követőinek, akik gyászoltak és sírtak. Amikor ezek meghallották, hogy ő él, és hogy Mária látta, **nem hitték el.** Ezután más alakban jelent meg, közülük kettőnek útközben, amikor vidékre mentek. Ezek is elmentek, és megvitték a hírt a többieknek, **de nekik sem hittek.** Végül megjelent magának a tizenegynek is, amikor asztalnál ültek, és szemükre vetette hitetlenségüket, keményszívúságukat, hogy **nem hittek azoknak, akik látták őt, miután feltámadt.**” (Mk 16,9–14). Még a Jézus tanítványainak, a Jézus korabeli embereknek sem volt egyszerű elhinni ezt a csodát, hát akkor a 21. század emberének?*

Aligha kétséges, hogy még a nagyon vallásos keresztények ezrei is bizonytalanok Jézus feltámadása megítélésében. Vajon miért?

A hagyományos egyházi nyelven a feltámadás egyben a testi feltámadását is jelenti és a művelt, gondolkodó, a vallás világában igazán jártas emberek is

mélységes aggodalommal szembesülnek, amikor hinniük kell ezt a csodát. Kétségtelen, hogy az evangéliumok a születő kereszténységet tükrözik, úgy, ahogy a meggyőződéses evangélisták megírták. Érveléseik meg is őrizték erejüket mindaddig, amíg ehhez az emberi gondolkodás megfelelő feltételeket nyújtott. Ma már hiábavaló erőlködésnek tűnne ezzel a csodával győzködni hitetlenek ezreit, miként a korai keresztények tették az első századokban.

Az unitárius álláspont

Unitárius Egyházunk már születése pillanatában elutasította e csodának hívését, és a kezdetektől fogva átvitt értelemben, azaz szimbolikusan értelmezte a feltámadást.

A történelem folyamán a dogma-keresztény egyházak a feltámadás/feltámasztás hirdetésével Jézus istenségét hivatottak igazolni, amit mi unitáriusok szintén elutasítunk, hiszen hitelveink szerint Istent mind lényegében, mind személyében oszthatatlanul egynek hisszük. Számunkra Jézus ember, Isten legjobb gyermeke, igaz prófétája, akit követnünk és nem imádnunk kell. Tanítását és életpéldáját kell beépítenünk életünkbe, és az általa hirdetett és megélt szeretetre kell építenünk egyéni, családi és közösségi életünket.

Az első évszázadok emberei vágytak a csodára, nyitottak voltak rá, mert a kor gondolkodása, hitfelfogása megfelelő feltételeket teremtett erre. Ma ennek útját állja az ember értelmi fejlődése.

Lukács evangéliumában ezt olvassuk: „*az Emberfiának bűnös emberek kezébe kell adatnia, és megfeszíttetnie, és a harmadik napon feltámadnia.*” (24,7). János evangélista azt hangsúlyozza, hogy: „*Még nem értették ugyanis az Írást, hogy fel kell támadnia a halottak közül*” (20,9). Tehát előre már megírták, hogy így kell történnie mindennek.

Pál apostol pedig azt írja: „*Mert én elsősorban azt adtam át nektek, amit én magam is kaptam; hogy tudniillik Krisztus meghalt a mi bűneinkért az Írások szerint. Eltemették, és – ugyancsak az Írások szerint – feltámadt a harmadik napon...*” (1Kor 15,3–4). Tehát az események igazolásához ismét hivatkozás történik egy abszolút tekintélyre, az Írásra.

Azonban tudnunk kell, hogy az evangélisták, az evangéliumok elbeszélésekor és írásba rögzítésekor arra törekedtek, hogy igazolják az ószövetségi írásokat és prófétákat. Tehát *a kívánt befejezésből indultak ki* eseményeik leírásakor, lejegyzésekor.

Az ószövetségi ígéretek feltétlenül igazolást kellett nyernének az Újszövetségben, másképp hitetlenekké váltak volna. Tudni kell azt is, hogy az evangéliumok apologetikus, azaz: hitvédő iratok. Tehát: akik a feltámadás történetiségét, valóságát az evangéliumokból

Munkácsy Mihály: *Golgota*

kívánják bizonyítani, azok téves úton járnak, mert az Írások egymást hivatottak igazolni.

Éppen ezért, mi unitárius keresztények az evangéliumi történetet idézzük húsvétban, de átvitt értelemben. Nem szó szerint hisszük, hanem szimbolikusan.

Erkölcsei feltámadás

A *feltámadni* szó görög eredeti formájában azt jelenti: *felemelkedni az elinduláshoz*. Nincs benne a halálból az életbe való visszatérés, a feltámadás.

A Bibliában számos helyen szimbolikusan használják a feltámadás kifejezést. Az efézusiakhoz írt levél 2,1–2a verseiben a következőket olvassuk: „*Titeket is életre keltett, akik halottak voltatok vétkeitek és bűneitek miatt, amelyben egykor éltetek e világ életmódja szerint...*” Jézus maga is használja átvitt értelemben a feltámadás kifejezést: „*...az én fiam meghalt és feltámadott, elveszett és megtaláltatott.*” (Lk 15,24). Erkölcsei feltámadásról beszél, nem testiről!

Jézus azért jött – hitünk szerint –, hogy megtanítsa hinni egy eszményien szép világban, az Isten országában. Ezért mondja: „*Betelt az idő, és elközelített már az Isten országa: térjete meg, és higgyetek az evangéliumban.*” (Mk 1,15). Jézus nem mondja seholyan, hogy a feltámadásért jött volna, és hogy akik tanítványai akarnak lenni, azoknak feltétlenül hinniük kell a feltámadás csodájában. Ellenkezőleg, így szól: „*Bizony, bizony mondom néktek, hogy a ki az én beszédemet hallja és hisz annak, a ki engem elbocsátott, örök élete van; és nem megy a kárhozatra, hanem általment a halálból az életre.*” (Jn 5,24).

Tehát számunkra, unitárius keresztények számára a feltámadás azt jelenti, hogy *Jézus bennünk támad fel minden húsvétban, bennünk válik élővé tanítása, evangéliuma által.*

Adja Isten, hogy eszméi, tanításai valóban otthonra leljenek egyéni, családi és közösségi életünkben, és akkor joggal remélhetjük, hogy igazabb, boldogabb ünnepünk lesz.

Koncz Boldizsár emlékezete

ANDRÁSI BENEDEK

• Az idén Koncz Boldizsár püspök születésének 390., halálának 330. évfordulójára emlékezünk. Azon püspökre, akit Orbán Balázs így jellemzett a Székelyföld leírásában: „... (Kénosi Tőzsér János) és Koncz Boldizsár (...). Egy derék egyházi író és erélyes püspök, kiknek, mert életük áldásos volt, emléük is szent kell hogy legyen.”

Koncz Boldizsár életrajzi adatai

Egyházunk tizedik püspöke 1624-ben született. Apja, id. Koncz Boldizsár, hét fiú édesapja, Parajdon volt kamaraispán, és a család a lófő székely (primipillus) méltóságot viselte. Koncz tanulmányait Kolozsváron végezte, majd „felsőországi akadémiákra” ment, ahonnan hazatérve Torockón lett lelkész (1654–1661). Ezután Kolozsváron lelkész és egyházi főjegyző lett, majd 1663. október 23-án az ádamosi zsinaton megválasztották püspöknek, mely tisztséget haláláig viselte. Felesége Beke Dániel püspök leánya, Beke Margit volt (Járai János püspök özvegye), akitől két gyereke született: Boldizsár és Anna. Koncz Boldizsár 1684. április 23-án hunyt el Kolozsváron, sírja a Házsongárdi temetőben található.

Püspöki tevékenysége

Koncz Boldizsár püspöki tevékenysége nemzet- és egyháztörténelmünk egyik nagyon nehéz korszakára tevődik. Erdély történelmében ekkor zajlott le a beháború a fejedelmi trónért, Kemény János és I. Apafi Mihály között, így Járai János unitárius püspök 1661. június 3-án bekövetkezett halála után a háborús viszonyok miatt két évig nem lehetett püspököt választani.

Az 1638-as dézsi egyezés következményeként egyházunk gyülekezeteinek száma kétszáz alá csökkent, és a folyamatos üldöztetéseknek, kivizsgálásoknak kitett unitáriusok sorra veszítették el templomaikat.

1663. október 23-án az ádamosi zsinaton Koncz Boldizsárt püspökké választották, aki nemsokára erélyes kézzel látott hozzá az egy-

ve minden zsinaton vegyenek úrvacsorát az ott egybegyűltek. A papok minden évben kötelesek meglátogatni az iskolákat és megvizsgálni az iskolamesterek tevékenységét. A mesterek felé az volt a kérése, hogy ne terheljék túl sok leckével a diákokat.

Az 1666-os zsinaton pénztárt létesítettek az egyházi szükségletek fedezésére. Az 1668-as csík-szentmártoni zsinaton elhatározták a püspök felügyeleti jogát a gimnáziumok felett, ugyanakkor gyűjtést szerveztek a tordai gimnázium felépítésére. 1669-ben a kisasárosi zsinaton kimondták, hogy a papok kötelesek magukkal hordozni Bibliájukat. A zsinat ugyanakkor egy olyan törvényt is hozott, mely megtiltotta az iskolamesterek számára a nősülést; addig ugyanis az volt a szokás, hogy a tanítók csak három év tanítás után válhattak papokká, és mivel ezalatt nagyon sokan megnősültek, kevesen válalkoztak a papi hivatásra.

1670-ben I. Apafi Mihály fejedelem ismét kivizsgálást indított a szombatosok ellen. Azt szerette volna az országgyűlésnél elérni, hogy az I. Rákóczi György idejében valamely bevett vallásra áttért volt szombatosok most térjenek át reformátussá. Koncz erélyesen tiltakozott, mondván, hogy akkor neki is át kellene térnie, mivel ő is szombatosnak született, és csak 18 éves korában lett unitáriussá.

Ugyancsak ebben az évben a fejedelem el szerette volna érni, hogy a kolozsvári főtéri templom körüli boltok, valamint a szentpéteri malom jövedelmének fele adassék át a református papoknak. Amikor az országgyűlésről a fejedelem kiküldte a püspököt, mondván, hogy nem lehet ott a döntésnél, akkor ő kiküldte püspöki süvegét és pálcáját, és nemesemberként továbbra is részt vett az országgyűlés munkálatain.

Koncz Boldizsár magyar nyelvű kátéja. 1698-ban nyomtatták a kolozsvári unitárius nyomdában

ház újjáépítéséhez, ezt példázzák a különböző zsinati és püspöki rendeletei: Az egyházközségek biztosítása érdekében lerakta alapjait a képviseleti alapon működő zsinatnak. Addig a zsinatokon minden papnak és tanítónak kötelező volt megjelennie, de a háborús viszonyok miatti körülményes utazás ideje alatt nem volt tanácsos hosszabb időre pásztor(ok) nélkül hagyni a gyülekezeteket. Az első ilyen, közképviseleten alapuló zsinatot 1669-ben tartották meg Kissáronon.

1665-ben a nyárádszentlászlói zsinat elrendelte, hogy ettől kezd-

A lengyelországi unitáriusok letelepítése

Püspöksége kezdetének idejére esik a lengyelországi unitáriusok (szociniánusok) kiűzése országukból. Az ő kiűzésük oka a hagyomány alapján két eset: 1. Biesk nevű városban egy Tisbovicus nevű ember megtagadta a Szentháromságra való esküvést, és a feszületet a földre dobta, ezt követően megölték. 2. Rakow városában két iskolás addig dobogálta a feszületet, míg Jézus alakja leesett róla. A krakkói római katolikus püspök az országgyűlés elé terjesztette az esetet, ahol elhatározták, hogy bezárják a szociniánusok rakowi főiskoláját, templomát és könyvnyomdáját. Később egy Karwat nevű jezsuita indítványára az országgyűlés azt is kimondta, hogy a szociniánus tanokat senkinek sem

szabad terjesztenie, halálos büntetést állapítva meg a szociniánus hitet vallókra, terjesztőire és pártfogóira. Az üldözés ezt követően indult be. Kiadták, hogy vagy átérnek a katolikus vallásra, vagy elhagyják az országot 1660. július 10-ig. Egyik részük Németország, Hollandia és Svájc felé menekült, másik részük Erdély fele. Az ideérkező 30-40 család Bánffyhunyadon, Bethlenben, Ádámoson és főleg Kolozsváron telepedett le Koncz Boldizsár segítségével.

Irodalmi munkássága

1670-ben I. Apafi Mihály arra utasította a püspököt, hogy a dézsi egyezés pontjainak megfelelően nyújtson be egy kátét az országgyűlés elé. Koncz Boldizsár összehívott egy zsinatot Székelyke-

resztúrra 1670. június 20-ra, ahol elfogadták az általa írt káté kéziratot változatát. Ez nyomtatásban csak 1698-ban jelenhetett meg a Kmita Andrásné Wilhelm Krisztina-féle nyomdában. A káté címe: CATECHESIS. AZ AZ: KERESZTÉNYI VALLÁSRA való tanítás. Melly az Erdélyben lévoe Unitária Ecclesiáknak és Scholáknak szueksegekre mostan ki botsátott. KMITA ANDRASNE koeltsegevel KOLOSVARATT. Az Unitária Ecclesia Typusival, Anno 1698.

A káté, melyet az 1869–70-es tanévben még használtak a gimnáziumokban, összesen öt kiadást ért meg: 1698 – magyarul, 1700 – magyarul, 1716 – magyarul, 1719 – latinul, 1854 – magyarul. Másik műve a *Hetedszaki reggeli és esti könyörgések*.

Élete áldásos volt, emléke legyen szent!

Határtalan márciusi ünneplés Székelykeresztúron

LAKATOS SÁNDOR

• A Magyar Forradalom és Szabadságharc százhatvanhatodik évfordulóján a kétszázhusz éves székelykeresztúri Berde Mózes Unitárius Gimnázium egy eseménydús és élményekben gazdag márciusi ünneplést nyugtázhat. Jelen írásban egyházunk székelyföldi iskolájának mozgalmas életéről számolunk be, amidőn a székelykeresztúri márciust és az intézmény kereteiben működő projektek eseményeit mutatjuk be.

Március 15-én Székelykeresztúron egy hagyományossá vált forgatókönyv szerint történik az ünneplés. A reggeli órákban ünnepélyes zászlófelvonással indul a nap. A református templom közelében pár éve visszaállított turulos millicentenáriumi emlékműre felvonják az országzászlót, majd a Petőfi legendai sírjánál koszorúznak az ünneplők. Reggeliben városzerte megjelennek a nemzeti lobogók. A magyar és a székely lobogó jól megtűri maga mellett a román nemzeti lobogót is, még ha ez utóbbi számbelileg kisebbségben is marad a magánházak homlokzatán. A történelmi egyházak templomaiban ünnepi istentiszteleteket tartunk, ahol a testvérvárosok és az anyaor-

szági testvérintézmények képviselői részt vesznek a közös imádságban. Jól esik látni azt, hogy a városi előljáróság minden templomban igyekszik képviselni magát. Idén immár tizedik éve, hogy a nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium diákjai színvonalas alkalmi műsorral lépnek fel az unitárius templomban. A templomi ráhangolódást követően a város rezesbandája által diktált ütemre a Berde Mózes Unitárius Gimnázium diákjai, mint a település legrégebbi oktatási intézményének tanulói, székelyruhában és zászlókkal a város központjába vonulnak. A református templomnál csatlakozik a diákokhoz a testvérfelvezet ünnepi gyülekezete, valamint az állami iskolák diáksága is.

A város központjában idén is nemzeti színű koszorúk jelezték, hogy Petőfi Sándor személyének kultusza vidékünkön ma is igen erős. Petőfi alakja és mártíromsága szorosan kötődik városunk hagyományához, hiszen ma is áll Székelykeresztúron a Gyárfás-kertben „az öreg tanú”, aki itt látta Petőfit „verset írni utoljára”. A teljesalakos Petőfi szobor párja, a túloldalra, Nicolae Bălcescunak állít emléket. Az illem azt

kívánja, hogy ez a szobor se maradjon koszorúzatlanul. Nem is marad, egy évben sem. Az ünnepélyes koszorúzást követően a város polgármestere, Raffai Emil köszöntötte az egybegyűlteket. A meghívott ünnepi szónokok beszéde után iskolánk diákjai ünnepi műsort mutattak be „Az sosem rab, ki lelkében szabad” címmel. A diákság nevében Fazakas Tímea végzős diák köszöntötte az ünneplőket, majd az Unitárius Gimnázium Vadrózsák néptánccsoportja, zenekara és szavalói mutatták meg fiatalos lelkesedésüket és tehetségüket. A főtéri ünneplés nemzeti imával zárult.

A Magyar Állam az utóbbi években több intézkedéssel támogatta a külföldi magyarság oktatási intézményeiben zajló tevékenységeket. A Bethlen Gábor Alap által meghirdetett Határtalanul! pályázati program keretében lehetőség nyílt olyan programok szervezésére, amelynek célja az, hogy „*valamennyi közoktatásban tanuló magyar fiatal legalább egyszer, a magyar állam támogatásával eljusson a szomszédos ország-*

gok magyarul lakta területeire, és cserekapcsolatok révén minél több külföldi magyar diák juthasson el Magyarországra”. Ezen program keretében iskolánk az elmúlt években a Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium közösségével és a Rákoskeresztúri Kőrösi Csoma Sándor Általános Iskola és Gimnázium közösségével valósított meg a megnevezett célnak megfelelő programokat. Az idei márciusi ünneplésünk ezen említett programoknak köszönhetően is válhatott a

szokásosnál is mozgalmassabbá és tartalmában teljesebbé.

Az ünnepi napokban közel száz anyaországi nemzetársunkat láttuk vendégül iskolánkban. Itt voltak a már említett nyíregyházi kossuthos diákok, akik azoknál a diákoknál voltak elszállásolva, akik az iskolai év első felében Nyíregyházára látogattak, egy 1848/49-es közös projekt keretében. A rákoskeresztúri diákközösség a mi diákjainkkal közösen idén a trianoni döntés nyomait és annak társadalmi hatását kutatta. Ezen projekt keretében látogattak Székelykeresztúrra, és vettek részt az ünnepi eseményeken. A látogató diákcsoportok a rákoscsabai Polgári Kör küldöttségével egészültek ki, akiknek köszönhetően az iskolakertben egy kettéhasított kopjafát avathattunk. A kopjafa a nemzeti összetartozást jelképezi. A felezett kopjafa kiegészítő másik felét Rákoscsabán fogják felavatni az idei év június 4-én. A rákoscsabai Polgári Kör küldöttségével jelen voltak annak a személynek az unokái, aki 1941-ben egy küldöttség tagjaként egy díszlobogót hozott Székelykeresztúrra a rákoscsabai Polgári Kör nevében. A nemzeti összetartozás jelképét nevezett utódok, valamint dr. Hicz János rákoskeresztúri és Varró Margit székelykeresztúri iskolaigazgatók leplezték le. A kopjafát András Benedek igazgatóhelyettes, lelkész-vallás tanár áldotta meg.

Öntudatunkban megerősödve, személyes kapcsolatokkal gazdagodva elmondhatjuk, hogy az idei ünneplésünk tartalmas és eseménydús élmény volt.

„A humor Isten ajándéka” (Báró József)

Az én papom

Voltak egykor nagy urak, akiknek magán – azaz – családi kápolnájuk, sőt, családi papjuk is volt. Ezek joggal mondhatták papjukra mutatva: „Ez az én papom.” De napjainkban is előfordul, hogy hűveink az ők barátaiknak így mutatnak be: „Az én papom.”

Sok évvel ezelőtt vonattal utaztunk Kolozsvár felé a Székelyföldről. Velünk jöttek a világi vezetők is Főta-

nácsi gyűlésre. Egymás bemutatásánál történt, hogy gondnokom így mutatott be egyik ismerősének: „A tiszteltes úr az én papom.” Mire ismerőse mosolyogva jegyezte meg: „Áron, én úgy hiszem, hogy a tiszteltes úr a kadácsiak papja.” Ezért a „kiszajátításért” én egyáltalán nem sértődtem meg, mert tudtam, hogy ezekben a szavakban a személyem és hivatalom iránti tisztelet és szeretet nyilvánult meg.

LŐRINCZI KÁROLY

Elhunyt Török Áron

„Sok lélek alatt legyek a tutaj”

ÚJVÁROSI KATALIN

• Egy bölcs indián asszony, amikor a hegyekben utazgatott, egy folyóban talált egy különösen értékes követ. Másnap találkozott egy másik utazóval, aki éhes volt, így hát a bölcs indián asszony kinyitotta a csomagját, és megosztotta enniavalóját a vándorral. Az éhes utas meglátta a drágakövet az indián asszonynál, és kérte őt, hogy adja neki. A nő habozás nélkül neki adta a követ. A vándor örvendezve jó szerencsésén továbbállt, hiszen tudta: a drágakő olyan értékes, hogy élete hátralévő részében nem kell többé szükséget szenvednie. Am néhány nappal később visszatért az asszonyhoz, és visszaadta neki a követ.

„Gondolkoztam – szólalt meg. Jól tudom, milyen értékes ez a kő, de visszaadom abban a reményben, hogy adhatsz nekem valamit, ami még értékesebb. Add nekem azt a valamit belőled, ami képessé tett arra, hogy nekem add a követ.”

A történetbeli bölcs indián lelkületét láttam meg konfirmandus koromban Török Áronban. Kamaszként azt gondoltam, hogy mindent jobban tudok mindenkinél. A bölcs lélek azonban képes olyat tenni, amitől az a „valami” megfoghatóvá vált. A vallás, amibe beleszülettem, amely körbelelt

gyermekkoromban a maga természetességével, most élővé vált. Ott állt előttem, és gondolkodásra serkentett. Tetszett. Ő, Török Áron tette ezt velem. Nemcsak akkor, ott, hanem azután is sokáig.

Néhai Török Áron 1925. augusztus 3-án született Homoródszentpálon. Az elemi iskolát szülőfalujában végezte, majd a székelykeresztúri Báró Orbán Balázs Unitárius Főgimnázium tanulója lett. 1944. szeptember 8-án sok más társával besorozták őt is munkaszolgálatra a Dunántúlra. Kaposváron és Sárváron katonáskodott. Leventekatonasága 1945. április 20-ig tartott. 1946-ban érettségizett Székelykeresztúron.

1947–1951 között a kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet hallgatója volt. 1951–1954 között a Zsil-völgyi Lupény-Vulkán-i gyülekezetben kezdte meg lelkészi szolgálatát. 1954–1972 között Énlaka lelkésze. Ezek az évek hozták számára a megnyugvást. Énlakán értelmes, szorgalmas, tiszta unitárius hitű, igaz székelyek minden napjainak volt tevékeny részese. Itt alapított családot, feleségével együtt nagy szeretettel szolgálta a kis közösséget. 1972–1973 között Szentábrahám lelkésze volt.

1973–1998 között a sepsiszentgyörgyi egyházközség lelkipásztorként tevékenykedett. Az évek során egyre növekvő gyülekezetének a kis imaház mellé templomot álmódott, és építeni kezdte azt. 1999–2005 között azonban új formában folytatta szolgálatát: sepsiszentgyörgyi kórházlelkészi minőségben. 2006-ban Sepsiszentgyörgy városa közösségi munkája elismeréseként Pro Urbe díjjal tüntette ki. 2014. március 8-án, életének 89. évében hirtelen elhunyt Sepsiszentgyörgyön.

Temetésére március 11-én Sepsiszentgyörgyön került sor, a helyi unitárius templomból. A szertartást Kovács István helyi lelkész végezte. Az Egyetemesek Egyháza részéről Bálint Benczédi Ferenc püspök, a Háromszék-Felsőfehéri Egyházköztől Török István esperes búcsúztatta. A temetőben Gyerő Dávid kolozsi, Máthé Sándor brassói lelkészek és Kató Sámuel volt gondnok mondtak búcsúbeszédet.

Isten adjon neki csendes pihenést! Nekünk pedig ajándékozzon hasonló példaképeket, akik egyes derék, őszinte szavakkal élik a jézusi evangéliumot, hirdelve ünnepnap és hétköznap egyaránt, hogy a „szeretet pedig épít”!

Búcsú ifj. Fekete Domokostól

Ifj. Fekete Domokos Oklándon született 1939-ben, és 2013. december 1-jén hunyt el Dicsőszenmártonban, ahol fiatalkorától élt családjával együtt. Legfőbb vágya az édesapja, id. Fekete Domokos által megírt versek kiadása volt (a *Rika alji vadvirágok* című kötet az Unitárius Közlöny hasábjain is ismertetésre került), melyeket évtizedeken keresztül fáradtságos munkával

gyűjtött össze, és amelyet végre 2013 tavaszán sikerült megjelenetnie.

A verseskötetet – megjelenése óta – sikerült mindkét Homoródszentpálon bemutatni az unitárius egyházközségekben, ebben nagy segítséget nyújtottak a gyülekezetek lelkészei, illetve Simó Sándor esperes. Köszönettel vettük Simó Sándor esperes meghívását a Homoródszentmártonban tartott novemberi lelkészi értekezletre, amikor minden egyházközségnek

egy-egy tiszteletpéldányt ajándékozhattunk a kiadványból.

Ifj. Fekete Domokos sajnos nem sokáig örvendhetett munkája gyümölcsének, hirtelen halála mély fájdalom rokonainak, ismerőseinek. Köszönettel tartozunk családjának nevében is mindazoknak, akik segítettek a kötet ismertetésében és terjesztésében. Reméljük, minden olvasó örömet leli a kötetben, melyet szeretettel ajánlunk minden olvasónak.

RIGÓ IRÉN

FOHÁSZ

„sokan felsőruhájukat terítették az útra, mások a mezőn vágott lombos ágakat; akik pedig előtte és utána mentek, ezt kiáltották: »Hozsánna! Áldott, aki jön az Úrnak nevében!«” (Mk 11,8–9)

**SZABÓ
ADÉL JÚLIA**

Szerető Atyánk! Miénk a hozsánna diadala, és miénk a feszítsd meg gyötrelme is, de Tiéd a végső akarat.

Boldog a Te gyermeked, Isten, amikor a dicsőség koronájától megszedülten áll a tükör előtt, és gyáva, amikor elhalkul a hozsánna, amikor a gyalázat töviskoszorúja szorítja fejét. Te tudod, hogy szeretnénk, ha életünk állandó hozsánna lehetne, mert szeretjük a magunk ünneplését, de kevésbé a feszítsd meg-et, ha rólunk van szó. Ilyenkor menekülni szeretnénk, alku-dozni, lefizetni, kiváltani, de vannak pillanatok, amikor ez lehetetlen, mert Te más mértékkel mérsz.

Segíts, hogy életünk mélypontjait méltósággal el tudjuk hordozni: a szegényt lehajtott fejjel, ha kell; a

megvetést alázattal, ha kell. Ments meg a könnyebbik úttól, hol ezüstök csörrennek. Ments meg az árulástól, júdáscsóktól, a megalkuvástól, a testvér bemocskolásától, a mulandó tisztaság, a dics reményében.

Segíts alázattal állni az emberek elé hozsánna idején, tudva, hogy hozsánna és feszíts meg percek töredékének különbsége csupán.

Adj erőt a hozsánna zuhatagában, és eddz meg a kudarok idejére, Isten. És bármit hozzon a holnap, ne hagyj magunkra. A Te akaratod legyen meg a mi életünkben, aki kezében tartod a mi törékeny emberi hozsánnánkat, de vállunkra nehezedő keresztjeinket is. Ámen.

Olvassuk • Hallgassuk

Az Egység tükröződései

Az unitárius valláshoz és egyházhoz kapcsolódó 17 tanulmányt magában foglaló kiadvány 2013 végén jelent meg Kolozsváron Czire Szabolcs szerkesztésében.

Ádám Attila tanulmányában Keresztelő János alakját álltja új megvilágításba. Bardócz-Tódor András dolgozatában a szabadelvű vallás fogalmát járja körül.

Czire Szabolcs első tanulmányában az újszövetség gyógyítási történeteire a társadalomtudományok felől közelít, a másodikban pedig antik forrásokra építve igazolja Jézus történetiségét.

Demeter Erika a válsághelyzetbe került gyermekek lelki gondozására kínál fontosabb alapismerteket. Demeter Sándor Lóránd tanulmánya az egyházi szervezeti kultúra lelkészek közötti tárgyalásra gyakorolt hatását vizsgálja.

Ferenczi Enikő első tanulmánya a házaspárok lelki gondozásához és szaktanácsadásához ad eligazítást, a második a házaspárok lelkigondozása kapcsán felmerülő

gyakori kérdéseket vizsgálja, és fogalmaz meg javaslatokat.

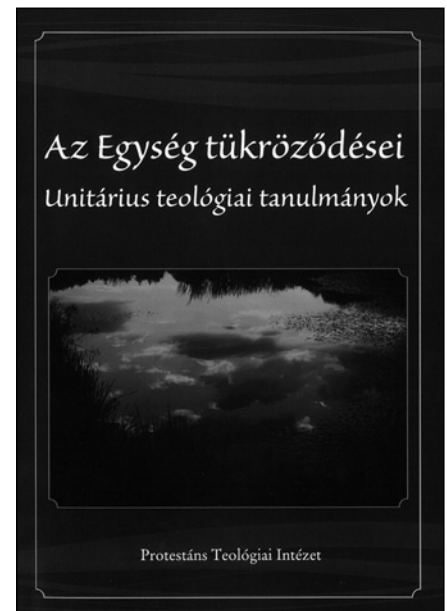
Gellérd Judit *Isten perzselő csókja* címmel egy teológiai konstrukcióra vállalkozik, amelyben az unitárius hitfelfogás alaptételeit igyekszik összhangba hozni. Jakabházi Béla Botond dolgozata a vallásosság és a lelki egészség kapcsolatának egy sajátos vonatkozását, a büntudatot tanulmányozza. Koppándi Botond Péter általános és sajátos vonatkozásait mutatja meg a gyülekezetépítő munkának.

Molnár Lehel első tanulmányában a Diploma Leopoldinum historiográfiai áttekintését nyújtja, a másodikban a diploma unitáriusokra gyakorolt hatását vizsgálja. Retkes Attila a kocsordi unitárius egyházközség történetét mutatja be a kommunista diktatúráig. Simó Melinda pszichológus sérült és egészséges gyermekek inkluzív oktatásának témáját járja körül saját kutatási eredményeire hagyatkozva. Szabó Csengele Páskándi Géza Dávid Ferencet középpontba állító *Vendégség* című művének megírása és megjelenési körülmé-

nyeit, valamint annak unitárius recepcióját mutatja be. A kötetet egy Wesley J. Wildman-tanulmány fordítása (Gellérd Judit) zárja.

A kiadó a kötetet dr. Rezi Eleket, a PTI rektorát köszönti 60. életévében. A kiadvány megjelenését a Magyar Unitárius Egyház támogatta. Megvásárolható az egyházi iratterjesztőben, ára 35 lej.

(U. K.)

HITFORRÁS

Húsvéti locsolás

SZÉKELY KINGA RÉKA

„Selymit a barka
már kitakarta,
sárga virágját bontja a som.
Fut, fut az áram
a déli sugárban
s hőkken a hó a hideg havason.

Barna patakja
napra kacagva
a lomha Marosba csengve siet.
Zeng a csatorna,
zeng a hegy orma,
s zeng – ugye zeng, ugye zeng a szíved?”

Áprily Lajos fogalmazásával élve, én is mindig zengő szívvel vártam a húsvétot. A Nyikót keretező barkák selymessége, a Tanórokban viduló sárga somvirágok és a Rez-tetön hőkkenő hideg hó mind-mind azt üzenték, hogy jól készülünk fel húsvét hajnalán, mert a szomszédban lakó három Bángagyai legényecske biztos meglep minket, lányokat. A hivatalos, kölnis öntözködés előtt, jó korán reggel állítottak be egy-egy fazék vízzel, és hol az ágyban öntötték ránk a vizet, hol szaladva utánunk a nagyszobában, mindenesetre még most is kiráz a hideg attól a fanyar édes tapasztalattól, amit a hideg víz szerez egy éppen ébredőnek.

Húsvét a feltámadás ünnepe. Teológiailag szépen körbe szoktuk magyarázni, nehogy összetéveessenek másokkal, hogy mi, unitáriusok nem hiszünk a halál utáni testi feltámadásban, mi csak a lelki örökkévalóságban hiszünk, mintha ez a hittétel valamivel is kevesebb bonyodalmat okozna, mint a testi feltámadás.

De szép ez a szó: *feltámadás*. Hisz aki le van gyűrve, le van taposva csakis megduplázott erővel tud talpra állni, mert nemcsak a gravitációt kell legyőznie, hanem a rá taposó által kifejtett erőt is. A feltámadás helyett soha nem mondjuk azt, hogy felkelés, mert aki győzni akar, az támadva kell keljen, testi-lelki erejét összeszedve, mindenre elszántan. Aki feltámadni akar, annak nem kisebb erőt kell legyőznie, mint az elmúlás erejét, köznapi szóval: a halál erejét.

Szóval, én nem hiszem azt, hogy halálom után ugyanebben a testemben fel fogok támadni, és nem is vágyom rá, de azt hiszem, hogy minden egyes húsvét alkalmával úgy támadok föl, mint aki a halált le akarja győzni.

Úgy támadok föl húsvétkor, mint akinek a lelkét a legragyogóbbra kitakarították, hogy befogadhasa a lelki kincsek megtermékenyítő erejét. Nyilván nem egy egyszerű fogalmazás ez, hisz nem egy egyszerű történet. Ugyanis azt akarom nemcsak elmondani, de

el is hitetni veletek, ami első hallásra teljes ellentmondás. Minél hosszabban kínlódik a lelkem, annál tisztább lesz, minél tisztább lesz a lelkem, annál termékenyebbé válik, minél termékenyebb a lelkem, annál erősebben győzedelmeskedik az elmúlás, a halál felett. S kit érdekel mindez?

Első látásra, első hallásra keveseket. A világtól elzárkózó, aszkéta lelkületű embereket, akik hegyek tetjén és pusztákban hosszú imádságok közben reménykednek abban, hogy ráébredhetnek életük céljára. Itt jegyzem meg, hogyha Isten is úgy akarja, Kolumbán Gábor volt főgondnokunkkal és a vele együtt gondolkodókkal közösen mi, unitáriusok is,

Munkácsy Mihály: Húsvéti locsolás

létre fogunk hozni egy lelki házat Énlakán, ahol – meghatározott ideig – mindazok az unitáriusok meghúzódhatnak, akik imádság céljával el akarnak vonulni a zsibongó világtól. Szóval: kit érdekel, hogy tiszta-e a lelkem, a lelke, föl támad-e húsvét hajnalán?

Mindannyiunkat érdekel. Azt is, aki nem jön el húsvétkor a templomba, és nincs is kedve a lélek tisztaságáról beszélni, de kertjét kitakarítja, házát kimezseli, és mielőtt az első pohár friss kútvizet meginná, kiloccsant egy kortyot a földre, hogy legyen földanyának is, és az égieknek is köszönet és hála mondva. Azt is érdekli, aki már hosszú évek óta nem vett úrvacsorát, mert nem akar egy sorba állni haragosával, de húsvétkor muszáj piros tojás és mákos kalács legyen az asztalon, s míg nézi egymaga az asztalt, tekintete beleakad a falon függő családi képbe, és sírva gondol vissza arra az időre, talán gyermekkorára, amikor még igazi haragosa nem volt. És szeretne megtisztulni, és szeretné, ha a bocsánat, mint egy úri hölgy, kecsesen lábaira állna, és elindulna békét kötni haragosával. Azt is érdekli, aki sok egyéb anyagi kincs mellett egy házat érő gépkocsi boldog tulajdonosa, akit

hajdan úgy indítottak el hazulról, hogy: *fiam, adjon az Isten sok irigyet és kevés szánót*, de akinek idővel túl sok lett már az irigye, és olyan jó volna, ha egy őszinte szóval magához hívná egy sokkal szegényebb atyafi. Azt is érdekli, aki a megfelelés kényszere miatt már elfelejtett saját anyanyelvén imádkozni, és amikor a tömeg hatására ő is megcsókolja térden állva a pópa kezét, bár egy pillanatra felrémlik benne, hogy: *Istennem, valamikor az én papom, egyszerű fekete palástjában úgy fogott kezem velem, mint aki Isten előtt egyforma súllyal bír, mint ember az emberrel, úgy kapaszkodott egymásba a tekintetünk, mint akik egymást tartják, támogatják, szeretettel.*

Mindenkit érdekel, hogy feltámadhat-e húsvétkor, vagy sem. Azt is, aki ezt kimutatja, azt is, aki elhall-

gatja, elleplezi. Mindannyiunkat érdekel lelkünk tisztasága és termékenysége, mert mindannyian támadni akarunk a halállal szemben, sőt győzedelmeskedni is felette.

A Nyikó, a Tanórok, a Rez-tető, a Bángagyi legényecskék, a konfirmálás, az úrvacsoravételek és úrvacsoraoosztások hozzátartoznak feltámadásaimhoz. A táj és az emberek beleolvadnak lelkünkbe, így teszik azt egyre termékenyebbé. Ma már a Csontos, a Tőkés, a Sükös oldal, a Nagyhomoród és a Székely nemzetség is része lett feltámadásaimnak, s minél többet kínálunk együtt – néha kínozzuk is egymást –, annál tisztábban ébredünk minden húsvétok hajnalán. A halált, a halál félelmét, minden húsvétkor le kell győzzük.

Farsangbúcsúztató

Alighogy mosolyba lábadt a tavasz, felütötte fejét március virágba boruló illatával, a medgyesi unitáriusok farsangbúcsúztatóra hívták össze tagjaikat. És teszik mindezt nem csak a hagyomány kedvéért, hanem az elevenen hívó hang sugallatára, mely az együvé tartozás példajaként lobog, mint zászlója a hitnek. Mert ismételten bebizonyosodott, hogy olyan jó együtt lenni, érezni az összetartozás kötelékét, a közösség megtartó erejét. Ott lenni kicsiknek, nagyoknak, együtt táncolni a hagyományos nótákra, vagy gyerekeink kedvéért a modern zenére. Együtt lenni egy olyan estén, ahol a legszebb verseny a nóta, az éneklés, és a legértékesebb díj egy kupica dombóirezes. Hisz, ősidőktől kezdve ettől fakad dalra a magyar, hogy mindig eldalolja örömét. Mert lassan megtanuljuk, hogy még ha van is ok a búra, hadd vesszen feledésbe, mi csak az örömeinket énekeljük. Tették ezt korosak, ifjak, egyhangúlag, s csoda volt látni a kicsik életképes odaadását dalban, táncban egyaránt. A tiszteletes úr vállalta a ceremóniamester szerepét, s messzemenően ellátta feladatát. Olykor nem volt könnyű dolga, mert igencsak fékeznie kellett az időnként elszabadult zakotát.

A megjelenés, a jelmezek bevonulása már jelezte az új szellemben irányuló farsangi estet. Mert maskara nélkül nem lehet farsangot búcsúztatni. Jött hát hercegisasszony, Robin Hood, Zorro, katicabogár, s a felnőttek sem akartak kimaradni. Felidéztek Hófehérke Gonosz Mostoháját, takarítónőt alakítottak vagy éppen részegét. S egy jól kifejtett csecsemő is felvult, majd végül egy király is kereste trónját, talán elveszett birodalmát. A jókedvet fokozandó egy vidám jelenet is bemutatásra került, a lazítani vágyó, nevetésre áhító egybegyűltek szórakoztatására.

Természetesen a meglepetések között említhető a tombola, amelyen értékes, olykor szellemes tárgyak találtak gazdára – izlésesen faragott dísz tárgyak, csomózás-technikával készült darabok, különleges kenyértartó, s a végén még egy palack tokaji aszú is gazdára lelt. Mindezek után még jó ideig folyt a batyuból előkerült kedvcsináló nedű, szinte svéd asztalba tornyosultak a tányérok, s mindenki kóstolta szíve-szája ízére a finomabbnál finomabb tésztákat, fánkot, csörögét. Mert ezek is részei egy haldokló farsangnak.

Nem hagyhatom szó nélkül a nőszövetség hozzáállását, úgyszintén meg kell említeni – ez esetben név nélkül – az adományozókat, akik a tombolához szükséges tárgyakat felajánlották. De illesse messzemenő köszönet a fiatal lelkészi családot, akik nem féltek belevágni az újba, és rövid idő alatt olyan magasra emelték a kapcsolattartás mércéjét, hogy a hívek hétről hétre lesik, mi is készül, mi lesz a gyerekek legújabb meglepetése, s a felnőttek is csak intésre várnak. Mert simogat, s felemel a közösség megtartó ereje, mely kicsi egyházközségünk létét, jövőjét biztosítja.

Szólt a nóta, roptuk a táncot estig, s amikor lassan bomlani látszott a bál, még egyszer megfogalmazódott a közösség ölelésként elhangzó óhaja: jövőre ismét, együtt, ugyanitt.

Istenünk, segíts meg minket!

SZÁSZ-FÜLÖP GYÖRGY

Csing

Nem is olyan rég, egy éjszaka gyönyörű álmot láttam. Otthon voltam. – De hol van az otthonod? – kérdezhetnél, jogosan – Hol van életedben az a szilárd pont, ahonnan elindulsz, és ahová bármikor visszatérhetsz? „Az otthon az a hely, ahol megpihenünk, töltözzük, ahol megbocsátást és vigasztalást nyerünk, rendezhetjük emlékeinket.” (Sávai János: *Nevelélmélet*)

– Kedvesem – kérdeztelek egyszer én is, valamikor évekkkel ezelőtt – neked hol van az otthonod?

– Mindig éppen ott, ahol veled egy házban lakom. Irigylésre méltó volt a válaszod.

– Hogyan, mi módon tudsz te ilyen rugalmas lenni? – érdeklődtem tovább.

– Tudod, én olyan vagyok – magyaráztad –, mint a háború idején a földre dobott ejtőernyősök, akik, ha talajt éreztek a lábuk alatt, azonnal „feltalálták” magukat.

Mennyire különbözünk mi emberek egymástól, mennyire különbözünk mi nők és férfiak egymástól! Van, aki csak a szülőföldjén, a szülőhazájában, a szülővárosában, a szülőfalujában érzi igazán otthon magát, van, aki a világ bármely pontján. Van, aki a hálószobában, a konyhában, az irodában vagy az erdőben, a hegyekben, a réten, a tengeren, míg mások egy-egy templomban, zsinagógában, mecsetben vagy katedrálisban tudnak igazán otthon lenni.

– Ha berendeztük a bútorokat a szobában, akkor megyek és megkeresem a helyem...

A kapu bejáratától jobb kézre volt a kút. Nem volt könnyű belőle vizet meríteni. Miközben lefele engedtem a már rozsdásodó láncra kötött vedret, hogy ne kelljen hallgatnom az éktelen nyikorgást, dudorászni kezdtem. Mire kifényesedett a lánc, már indulni kellett. Egy másik kútnál, évek múltával, miközben tekerem a hajtókart, már azt is tudtam, hogy az ének mely szakaszánál fogom majd hallani a csobbanást, amint a veder alja eléri a víz felszínét. Öröm volt mindig lenézni a kútba. Ha megtelt a veder, és lecsendesedett a víz felszíne, a tükörsima felületen megláthattam az ar-

com. Aztán lassan jövegettek a többiek is, a szomszédok, a barátok, az ismerősök, és mind-mind megcsodálták az arcukat a vízben, de ugyanakkor egymás arcát is. Ilyenkor mindig éreztem, hogy otthon vagyok, és a kút a falu kútja. Szép lassan elteltek az évek, fiatalságunk, szárnybontogatásaink, elrugaskodásaink, álmódzásaink évei, s ha nem leltünk egy újabb állomáshelyünkön kutat, akkor mi ástunk, és nem is egyet. Mert víz nélkül, élő víz nélkül lehetetlen élni.

Az idei Ökumenikus Világimanapon az Egyiptomot jelképező nők vallomásaikban elmagyarázták, hogy a héber nyelvben a forrás/kút megnevezésére használt kifejezés megegyezik a LÁTNI igével. Lenézni, lelátni a kútba, meglátni magamat, meglátni a felebarátomat. Meglátni Jézust, aki ott ült 2014. március 7-én délután 4 órakor a segesvári Cornești negyed ortodox templomában, és vizet kért tőlünk. Micsoda lehetőséget kaptunk mi, a hat vallásfelekezet asszonyai, hogy így együtt találkozhattunk, elbeszélgethettünk egymással, és a tanítómesterrel, valamint a négy „egyiptomi asszonnyal” is – az első ókori ruhában, a második falusi, földművelő asszony ruhájában, a harmadik átlagos városi öltözékben, míg a negyedik egy fiatal farmernadrágos lány. Mindnyájan hálát adtunk az éltető vízért, és hallgattuk Jézust, aki egykoron így szólt a számariai asszonyhoz: „*Valaki pedig abból a vízből iszik, a melyet én adok néki, soha örökké meg nem szomjúhozik: hanem az a víz, amelyet én adok néki, örök életre buzgó víznek kútfeje lesz ő benne.*” (Jn 4,13–14)

Ekkor én otthon voltam.

BENEDEK ENIKŐ

A Csing jelentése: Kút. „*A kút mélyén rejlik a tiszta forrás... Szeretet... Halhatatlanság... Boldogság... Az élet vize: közös. Ami benned van, az rejlik másokban is. Az előítéletek különbözők – lényeg egy. Sok vallás és bölcselet van – a mi igaz bennünk, az egy. Akiben a kút nem működik, az azt keresi, ami szétválaszt. Akiben a kút működik, az pedig azt, ami összegyűjt. Ha a kút tiszta vízből ittál, rájössz, hogy minden ember a testvéred.*” (Müller Péter: *Jóskönyv*)

Nagyvilág

• 2014 – a vallási témák éve Hollywoodban

Az idén több vallási témájú film kerül a mozikba a hollywoodi producerektől, mint az eltelt 11 évben összesen. A History Channel *The Bible* című minisorozatát, amely öt, kétórás epizódban dolgozta fel a Biblia történeteit 2013-ban, 100 millióan nézték meg. A sikeren felbuzdulva a producerek elkészítették a Jézus életét bemutató *Isten fia* (Son of God) című filmet, amit február 28-án mutattak be az Egyesült Államokban.

Március 21-én mutatták be az *Isten nem halt meg* (God Is not Dead) címet viselő produkciót. A film egy

ateista egyetemi tanárról szól, aki ráébred, hogy Isten létezik. Ugyancsak március végén került bemutatásra a *Noé* című film is, amely már a bemutató előtt alaposan megosztotta az amerikai közvéleményt. Nagypénteken lesz a premierje az *Igazából mennyországnak* (Heaven Is for Real), melynek cselekménye egy fiú halálközeli élményeire épít, aki azt állítja, hogy megjárta a mennyek országát. Végül december 14-én tervezik bemutatni az *Exodus* című filmet a zsidók egyiptomi szabadulásáról. (index.hu)

(K. B. Z.)

BÓBITA

Nő születik

Szülőként szeretnénk gyerekeinket már zsenge koruktól minél több hasznos, kívánatos viselkedésformára, magatartásra, tevékenységre megtanítani. Hogyan köszönjön illedelmesen (egyáltalán, adjon ki valami köszönő hangot), hogyan használja a kanalat, poharat, hogyan szabadulhat meg véglegesen a peluscere-közelharctól, hogyan váljon nagylelkű játszótárssá, aki kölcsönadja játékait, kérje szépen, ha valami kell neki, és, ahogy az évek telnek, egyre sokasodnak a nevelés címszó alá rejtett idomítási hadműveletek.

Tesszük mindezt tudatosan, nemes céloktól vezérelve, akaratlagosan és többé-kevésbé következetesen. Közben olykor megfélemezünk arról, hogy gyermekünk számára a mi öntudatlan, spontán, olykor rutinszerű viselkedésünk a leghitelesebb „tanítás”, útmutató, példa, ami szinte mindig fölülírja „hegyi beszédeinket”.

Megszületünk, ki fiúnak, ki lánynak, és sokmindent elsajátítunk, igaz, de ritkán emlékszünk arra, hogyan tanultunk meg lánynak-nőnek, fiúnak-férfinak lenni. Ehhez viszont kevés a szó, annál több kell. Példaképek. Erre a lá-

nyom döbentett rá, akinek játékait visszafojtott lélegzettel figyeltem megbújva ajtó mögé, fogason lógó kabátok árnyékba.

Takarítok. Rohangálok fel-alá a fürdő és konyha közt, hozom a seprűt, kergetem a szemetet. A felmosó után nézek, mialatt lányom tovább folytatja a sepregetést, ráncigálva a seprűt erre-arra, és amire visszaérek a felmosóröngygyal, érdekes módon a morzsáknak lába kel, és újra birtokukba veszik a konyhát. Természetesen a felmosásnál is készséggel segítkeznek, szeme csillog a tettvágytól. A végén mégsem találja elég tisztának a padlót, úgy dönt, hogy a hason fekvő sikálás ragyogóbb eredményt hozott volna. Aztán lehuppan, szemvillanás alatt kirámozza az edényes szekrényt, és nekiáll főzni: keverget-kavargat, megkóstolja, eldobja. Da capo al fine.

Ha már „jóllakott”, belibeg a szobába, a nagyszekrény leghátsó zugából előhalássza zacskóban őrzött régi ruháit, és kezdődik a „mitvegyekfelma” epizód. Sorra kiráncigálja a ruhadarabokat, félredobja, ami szerinte kiment a babadivatból, aztán ami kedvére való, azt fel a nyakába, kezére, fejére. Elkészült, megiramodik, mert kell az

SZALAY ZSUZSANNA

ováció. Én, aki eddig az előszobában kuncogva figyeltem, a meglepetés örömeinek felkiáltásával díjazom az alkotást.

Azt, hogy a részletekben rejlik az ördög, már tudja az én kis nőm. Kirántja Csecsebecse Birodalom fiókját, és egyenként kiszedegeti az összes nyakláncot, gyöngyöt, csillogó kövekkel kirakott övet. Minőségi ellenőrzést végez: szájába veszi a gyöngyöket, a rengetegsokhat fogán végigcsikorgatja, s ha átment a próbán, a nyakába akasztja, vagy fejére biggyeszti. Ha elkészült, elindul megkeresni csodáló tekintetemet, melyben, mint tükörben, gyönyörűségében fürödözhet.

Aztán felemelem őt egy evilági tükörhöz, amelyben ő is szemügyre veheti alakítását, és mindenféle álszerénység nélkül kitör belőle az őszinte, egészséges önimádat: ráborul a tükörre és puszilja a babát, a „gyöngyöst”.

Abban a tükörben viszont, amit lányom játékával elem tárt, megláthattam minden nőiesség kezdetét, jelen lehettem egy kis nő születésénél, megérezhettem leghőbb vágyát, hogy azt tegye, olyan legyen, mint az, aki most leleplezve csak kuncog megbújva a nagy télikabátok árnyékában.

Felhívás: nyári táborok

A Magyar Unitárius Egyház, együttműködésben az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylettel, immár 21. éve szervezi meg nyári gyermektáborait, idén szintén várfalvi helyszínnel. Ezenfelül negyedik éve hirdeti meg a *Konfirmandusok Mozgótáborát*, és az idén második ízben kerül megrendezésre a „Via Unitariana” Gyalogló Tábor. Ugyanakkor pályázat út-

ján pénzbeli résztámogatásban és szakmai segítségben részesítünk egyházközségi és körü szinten szerveződő gyermektáborokat.

Gyermek- és ifjúsági táborok (téma: Szeretetnyelvek)

Várfalva, július 1–6., 9–11 éveseknek (70 hely)

Várfalva, július 7–13., 12–14 éveseknek (70 hely)

Konfirmandusok mozgótábora
Július 14–20., Kolozsvártól Nagyajtáig (70 hely)

„Via Unitariana” Gyalogló Tábor
Augusztus 11–17., segesvári indulással (40 hely)

Minden táborhoz az egyéni hozzájárulás 200 lej. Jelentkezni 50 lejnyi előleg befizetésével a helyi lelkésznel vagy Czire Szabolcs előadótanácsosnál lehet: 0740-293942, cziresza@yahoo.com.

A táborokkal kapcsolatos további részleteket az egyház honlapján olvashatunk:

www.unitarius.org (Táborok)

„Hol sírjaink domborulnak...”

Nem sokkal Bencédbe költözésünket követően, ahogy főként lelkészképesítő dolgozatom sorait írogattam, melynek témája a Bencédi Unitárius Egyházközség rövid története volt, kibontakozott előttem e kicsi falu nemzeti, egyházközségi, mindennapi élete. Már akkor megtudtam, hogy 14 lelkes bencédi legény és fiatalember csatlakozott az 1848–49-es szabadságharc-hoz. Emlékszem a magam ifjú szívére is, amint határozott kijelentést tettem a közgyűlés előtt: ez a 14 vitéz megérdemli, hogy egy kopjafával tisztelegjünk emlékükhöz. Megannyi bátor kijelentés tetté alakult kicsiny közösségünkben, építettünk, javítottunk, szerveztünk, ünnepeltünk, imádkoztunk, de a kopjafa még várat magára. Ám idén március idusa felé való igyekezésben egy újabb gondolat támadt már nem annyira ifjú, de a történelem iránt még mindig rajongó szívemben: felkutatni temetőkertjeinkben e 14 harcos sírkövét, és egy koszorúval megjelölni azokat.

Így indultunk el az ifjúsági egyesületünk tagjaival a felfedezőútra, és a rendelkezésünkre álló segédanyagból sikerült kideríteni 9 honvéd örök nyughelyét. A 9 sírkövből kettőt újraállítottunk, betűiket olvashatóbbá tettük.

„166 évvel a forradalom után, ük-ükunokákként a bencédi temető kertekben megkerestük azon elődeink sírhelyét, akik vették a bátorságot, és a forradalom nagynevű hősei mellett ők is meghallották Kossuth Lajos üzenetét, és harcoltak a szabadságért.” indítottuk ünnepi műsorunkat, mely idén róluk, e 14 emberről szólt. Jó volt érezni, hogy tudtunk, akartunk fejet hajtani emlékükhöz: a legfiatalabb, a mindössze 14 éves **László Pál** honvéd előtt, a legidősebb, a 38 éves **László Márton** köztisztviselő előtt, **Benczédi Zsigmond** köztisztviselő előtt, **Pap Pál** honvéd előtt, **Gyallay Pap József**

Kossuth-husár, a medgyesi csata hősi halottja előtt, **Pap Pál** honvéd előtt, **Pap János** honvéd előtt, **Pap László** honvéd előtt, **Gyallay Pap Mózes** tizedes előtt, aki Bem mellett szerzett érdemeket, hazatérve az egyházközség gondnoka lett, és az ő idejében épült a második – a jelenlegi bencédi templom –, **Pap Samu** tize-

des előtt, **Péter Lajos** köztisztviselő előtt. Valamint a Kollósvári Unitárius Kollégiumban tanuló bencédi ifjak előtt, akik szintén bekapcsolódtak a szabadságért vívott küzdelembe: **Benczédi Ferenc** gazdatiszt, **Benczédi Mózes**, aki mindvégig részt vett a küzdelemben Magyarországon a Görgey táborában, és Világosnál mint tüzér hadnagy tette le a fegyvert, **Ágh Ferenc** honvéd, aki Kossuth-tal együtt ment Viddinbe, s a szabadságharc leverése után Luxemburgba hurcolták, ott katonáskodott.

Istentiszteletet követően, áldó imádság mellett mondtuk el szent neveiket temetőkertjeinkben, és jelöltük meg sírköveiket nemzeti színű szalaggal díszített koszorúkkal. Úgy érzem, így teljesebbé tehetjük ünnepünket.

MAKKAI-ILKEI ILDIKÓ

Két ünnepség Vargyason

100 éves Imre bácsi

Nem mindennapi eseménynek volt színhelye a vargyasi unitárius templom március 16-án. E napon a megszokottnál többen jöttek Vargyason a templomba ünnepelni, mert Istennek hálát adni gyűltek egybe Lázár Imre hozzátartozói, szomszédai, bajtársai, akikkel együtt harcolt a hazáért, és szenvedett a nehéz orosz hadifogságban. Az istentisztelet keretében köszöntöttük Imre bácsit, aki ezen a napon töltötte be 100. életévét. Hálaadó érzés töltötte szívünket, hogy az idős ünnepelt megjelenhetett a templomi ünnepségen is, ahová, amíg még könnyebben mozgott, gyakrabban járt. Köszöntésére Ady-versek és énekszámok

hangzottak el. Andorkó Ferenc lelkész köszöntőjében elmondta, hogy az elmúlt évszázadban nem történt olyan feljegyzés, mely szerint valaki 100 éves korában, születése napján templomba tudjon menni, és ez a nap éppen vasárnapra esett.

Imre bácsi köszöntése után a kultúrotthonban folytattuk az ünnepelést, ahol, mint a község legidősebb polgárát Ilkei Ferenc polgármester üdvözölte, és adta át a község ajándékát. Ezután Imre bácsit a szépen megterített asztal mellett dallal és verssel köszöntötték, majd Farkas Emese tanítónő egy albumot adott át az ünnepeltnek a régi idők kulturális eseményeit megőrkítő fényképekkel, amelyeken Imre bácsi is részt vett.

Lázár Imre bácsi nagy családot nevelt fel, és egész életében a táncot, jókedvet és munkát szerető szorgalmas ember volt. Mára 43 tagot számlál szép családjá, és elégedetten él gyermekei, unokái és dédunokai körében.

Még egyszer, mint ahogyan a templomban is, boldog születésnapot kívánok, és adja meg neki a jó Isten, amire szüksége van!

Március 15.

Az 1989-es fordulat óta minden évben megemlékezünk a magyar szabadságharcról, mert üzenete ma is érvényes minden szabadságot szerető ember számára.

Az idén az ünnepségünk, a tavalyi évhez hasonlóan, a Vargyasi Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet (Vadfie) kezdeményezésére, egynapos rendezvényre nőtte ki magát. Délelőtt a falu népe, apraja-nagyja a templomban gyűlt össze, ahol a szószéki szolgálatot Andorkó Ferenc tiszteletes végezte a 78. Zsoltár alapján: „*Amiket hallottunk és tudunk; és amiket atyáink beszéltek nekünk... a jövő nemzedéknek is elbeszéljük azokat*”. Beszédében kiemelte, mit jelent a szabadság bibliai értelemben, mit jelentett '48-ban, és mit jelent ma. A szabadság mindenkié, teljes élet csak szabadságban le-

het. Ezt tudták a '48-asok, és ezt akarjuk mi is, ma és a jövőben is.

A templomban az ünnepi műsorban a dalárda, a Vadfie és a hittanórások léptek fel, akik alkalomhoz illő verseket és énekszámokat adtak elő. Az ifjak a műsorukban a vargyasi vonatkozású '48-as történelmi eseményeket elevezték fel, és a szabadságharcban elesettek és résztvevők neveit sorolták fel. Ezután a '48-as emlékművet koszorúztuk meg, ahol a polgármester ünnepi beszédében méltatta az ünnep üzenetét. A kegyelet koszorúit a polgármesteri hivatal, az iskola, az egyház, a magyar pártok és a Vadfie helyezték el. Majd Varga Réka énekvezér szóló éneke, a Szózat és a Székely himnusz zengett itt fel.

Az iskolában történelmi vetélkedő zajlott, amelyen 9 csapat vett részt. A nyerteseket oklevéllel jutalmazták.

Este a kultúrotthonban a Vadfie szervezésében folytatódott az ünnepség. Az itt megjelent nagyszámú közönség színvonalas előadásokat tekinthetett meg a szárdobosi, homoródszentpáli, helybéli ifjak és a Dávid Ferenc dalárda közreműködésével, akiket mind oklevéllel méltattak.

Március 15-én méltón ünnepeltünk és élményekben gazdag napot töltöttünk együtt itthon.

ANDORKÓ ROZÁLIA

Testvérkapcsolat Bencéd és Mészkö között

A két kis létszámú gyülekezet közötti kapcsolat gondolata már néhány évvel korábban felvetődött, de az első konkrét lépésre csak 2013-ban került sor, amikor a nyár folyamán a Nyikó menti Bencédből egy népe-sebb gyermekcsoport látogatott július 20–21-én az aranyosszéki Mészköre.

A következő találkozásra október 13-án került sor. Ez alkalommal Mészköről érkezett egy nyolctagú küldöttség, hogy részt vegyen a bencédi gyülekezet idősök vasárnapjára szervezett ünnepségén. Az ünnepség után beszélgetésre került sor a vendégek és a házigazdák között, melynek alkalmával megfogalmazták az elkezdődött kapcsolat megerősítésének igényét a további találkozások által.

A „visszavágóra” idén március 22-én került sor, amikor öttagú csoport érkezett Bencédből, hogy eleget tegyen a mészköiek meghívásának. Azonban nem csupán az addigi „protokoll-szerű” találkozások újabb alkalmára került sor. Egymás jobb megismerésére több lehetőséget nyújtanak az olyan alkalmak, melyek a közösség életét „élesben” tudják megmutatni, s a találkozások rendjén személyes, közvetlen beszélgetésekre is sor kerülhet. Erre pedig jó alkalmat teremtett a nőszövetség által betervezett szindarabos bál.

A szombat délután érkező vendégeknek a helyi lelkes bemutatta a gyülekezetet és az egyházközség látványait. Ezt követően megtekintették a mészköi nőszövetség tagjai által előadott *Tracsparti* (ismeretlen szerző) és *Az óvatos tanú* (Nóti Károly) című bohózatokat a zsúfolásig megtelt Balázs Ferenc Szeretetotthonban. Az előadást követő mulatságon az oldódó hangulat közelebb hozta egymáshoz a vendégeket és házigazdákat, s mire a bál lejárt, nyilvánvalóvá vált, hogy talál a lépés, harmóniában van a dal, s a Nyikó és az Aranyos menti emberek között sok a hasonlóság.

A vasárnapi istentiszteleten Makkai-Ilkei Ildikó vitett-képes előadás keretében mutatta be a bencédi gyülekezeti életet. A mészköiek részéről Novák György gondnok köszöntötte a vendégeket, majd sor került a két gyülekezet közötti együttműködési szerződés ünnepélyes aláírására.

Az „udvarlás” ideje, úgy tűnik, lejárt. Megnéztük egymást, s tetszett, amit láttunk. Míg a mészköi azon csodálkozik el, hogy Bencédben az elsőtől az utolsó lélekig mindenki magyar, addig a bencédi azt csodálja, hogy nemzeti és vallási tekintetben is kisebbségben élve meg lehet maradni, s lehet álmodni. Egy kapcsolatba mindkét fél hoz valamit, amitől az jobb, értékesebb lesz. A „jövendőbelit” jobban megismerve közös lépések vannak tervbe véve. Isten segítjen azok kivitelezésében, hogy jobb, több lehessen életünk.

BÁLINT RÓBERT ZOLTÁN

SZERETETSZOLGÁLAT

A Gondviselés Segélyszervezet által támogatott egyházközségi kezdeményezések

A Gondviselés Segélyszervezet évente pályázatot hirdet az egyházközségek és az egyháztársadalmi szervezetek által kivitelezett szeretetszolgálati, segélyezési és szociális jellegű tevékenységek támogatására. A pályázatok tárgya szabadon választható a célirányos tevékenységek közül. A legutóbbi két kiírás nyomán Erdélyből és Magyarországról összesen 20 pályázat érkezett be.

Az alábbi írás egy, a Nagy-Homoród mentén hiánypótló napközi program megálmodóitól származik.

A GONDVISELÉS SEGÉLYSZERVEZET ELNÖKSÉGE

A mustármag szeretete

„Hasonló a mennyek országa a mustármaghoz, amelyet fog az ember, és elvet a szántóföldjébe. Ez kisebb ugyan minden magnál, de amikor felnő, nagyobb minden veteményénél, és fává lesz, úgyhogy eljönnek az égi madarak, és fészket raknak ágai között.” (Mt 13, 31–32)

A Magyar Unitárius Egyház létezésének egyetlen oka van, ami ugyanakkor létezésének célja is: Istenországának építése a földön. Istenországa olyan állapot, melyet az Istenben hívő emberek hoznak létre tudatosan. Olyan emberek, akik akarják a jót, de elismerik a rossz létezését is; emberek, akik Isten törvénye szerint élnek, és nem előítéletesek; emberek, akik felismerik Istentől kapott talentumaikat, de gyarlóságainak is tudatában vannak.

A Magyar Unitárius Egyház segélyszervezete, melyet rövidítve *Gondviselésnek* szoktunk nevezni, hasonló ok miatt és hasonló céllal létezik. Azért hozták létre Istenben bízó, Jézust követő emberek, hogy gyarlóságaik ellenére Istenországát építhessék itt a földön. Ennek az építésnek egyik helyszíne a homoródszentpéteri napközi program. Hollandiai és tengerentúli testvérgyülekezetek, valamint anyaországi alapítványok segítségével Homoródszentpéteren 2005-ben újraindítottuk az akkor már 38 éve szünetelő óvodai oktatást.

Az erdélyi magyar vidéki települések nagy kihívása az élhetőség megteremtése, a létfontosságú közszolgálati intézmények megtartása avagy alapítása. Szeretett honunk egyházi és közintézményeiben egyfajta szerepcsere állt elő, hisz azon vesszük észre magunkat, hogy a megyei önkormányzat kezdi szervezni az adventi és karácsonyi tevékenységeket, a helyi önkormányzatok szervezik a nemzeti ünnepeket, míg az egyházközségek – a vallási és nemzeti ünnepek társszervezése mellett – javítgatják az el-

hanyagolt falvainkba vezető országutakat, alapítják és működtetik a hiánypótló óvodákat, napköziket.

Recsenyéd és Homoródszentpéter óvodás gyermekein a *Gondviselés* azzal segít, hogy a mindennapi ebéd árába jelentősen bepótol. A többgyermekes családokban az édesanyák háztartásbeliek, az édesapák többsége mezőgazdálkodással és állattenyésztéssel foglalkozik, így nincs számottevő rendszeres jövedelme. Az állami családtámogatás gyermekenként havi 42 lejben merül ki. Elképzelhető, hogy a sokgyermekes családok milyen anyagi nehézségekkel szembesülnek a gyermekek iskoláztatása idején.

Örömmel nyugtázzuk, hogy a *Gondviselés* gyakorolja a mustármag szeretetét. Minden kisgyermek egy mustármag, mely fává nő, és majdan megengedi, hogy a madarak fészket rakjanak ágain az újabb fiókák megszületése érdekében. Gyermekek nélkül nincs jövőnk, gyermekek nélkül egyenesen kipusztulunk. Az iskolai oktatásban nem tanítják, hogy miként lehet jó édesapának és jó édesanyának lenni, de ha gyermekeink eljönnek a vallásórára, fiataljaink az egyetbe, ezekről a lényeges dolgokról hallanak és tanulnak. Aztán, ha Isten segedelmével felnőnek, és párt választanak maguknak, reméljük, hogy eszükbe jut a vallásórák harsány nevetése és csendes imádsága, továbbá bízunk abban, hogy nem félnek majd az élet nehézségeitől, az élet továbbadásától a gyermekeknek.

Azt is reméljük, hogy eszükbe jut majd a *Gondviselés Segélyszervezet*, amely csak egy mustármag nyit tett hozzá a mindennapi ebédhez, de amely nélkül a szülők arcán még mélyebb lenne az aggodalom ráncja.

Ha az egyházközségekben élő szülők bizalommal tudnak a jövőbe tekinteni, minden okunk megvan a jövő reménységére. A *Gondviselés* támogatja a szülőket, így a hit mustármagja terebélyes fává nő, és mustármagnyi lépésekkel ugyan, de biztosan épül Istenországa bennünk és általunk.

SZÉKELY KINGA RÉKA, NAGY ADÉL

NŐK VILÁGA

Vezetőképzés Marosvásárhelyen

Február 28-a és március 2-a között nagyszerű hétvégét töltöttem Marosvásárhelyen a Bod Péter Tanulmányi Központban, az Unitárius Nők Országos Szövetsége és az IWC (International Women's Convocation) által szervezett vezetőképzésen, ahol Nagy Gizella és segítőtársai (Asztalos Klára, Páll Krisztina, Sztranyiczki Zsófia, Pataki Csilla, Dimény Csilla, Győri Kinga) szeretettel fogadtak és kísérték végig a vezetőképző foglalkozásain. Számomra sok minden újszerű volt, mert eddig nem volt lehetőségem ilyen dolgokkal találkozni.

A pénteki megnyitó után dr. Nagy Ágnes közgazdász, egyetemi oktató előadását hallgattuk meg a makró-mikró háztartásról, a vezető hitelességéről, a szervezeti és háztartási költségvetésről, hitelekéről és befektetésekről – mind hasznos információk voltak a számunkra, miképpen a következő mondat is: Fontos mindig meglátni a lehetőséget a pillanatban, és azt kihasználni.

Dr. Szabó Árpád közgazdász, egyetemi előadó csapatépítő tréningje után önmagunk és mások irányítására kaptunk útmutatást, elkészítettük saját életkérek-modellünket, és megbizonyosodtunk, hogy a sikeres élethez kemény munka szükséges a szerencse mellett. Ebben a rohanó világban még jobban kell az idővel gazdálkodnunk, így „Az idő pénz” kijelentés átfogalmazódott, a következőképpen: „Az idő sokkal értékesebb, mint a pénz.”

Az állandó és be nem fejeződő tanulás elvét követve sohasem késő bármit elkezdni, ami személyiségünket formálja, jobba tesz, és segít kitűzött céljaink elérésében.

Vacsora után rajzos ismerkedésen mutattuk meg kreativitásunkat.

A szombati napot Buzogány Csoma Csilla kórházlelkész által tartott áhitattal kezdtük, majd dr. Szabó Árpád előadásán vettünk részt, ahol szó volt a motivációról, külső és belső motivátorokról, vezetői stílusokról és a projektmenedzsment alapjairól. Egy esetta-

nulmány segítségével a projektelemzést és megoldási módszereit ismerhettük meg.

Délután drd. Ferenczi Enikő mentálhigiénés szakember, kórházlelkész vezetett be a kommunikáció és konfliktuskezelés világába, interaktív előadás kereté-

ben. Néhány kulcsmondatot említenék az előadásából: Sok minden tálalás (előadás) és hozzáállás kérdése. A konfliktust kikerülni nem lehet, szembe kell nézni vele – meg kell oldani. Sok dolgot azért szoktunk tenni, mert biztonságos. Fontos, hogy az életben betöltött szerepeinket, melyeket női mivoltunk befolyásol, harmóniában éljük meg. Céljaink eléréséhez hozzájárul a hitünk ereje, mely az állandó úton levésben és keresésében a folytonos fejlődés lehetőségét biztosítja.

A szombati napot táncmeditációval zártuk, amelyet Pethő Ildikó oktató vezetett. Még nem vettem részt ilyesmin, de nagyon tetszett, feltöltött az egymásnak adott energiánk, szeretetünk.

Vasárnap, interaktív előadás keretében, a sikeres pályázatkészítés folyamatával ismerkedtünk András Erika előadó jóvoltából. Itt ötvöztük az elméletet a gyakorlattal felvázolva egy problémafát, majd ennek megfelelően a célkitűzéseket. Megtudtuk, mit kell tartalmazzon egy projekt, és hogy kell összeállítani a pályázati dokumentációt.

A vezetőképzést Henry Ford híres mondatával kezdtük és zártuk: „Összejönni ez a kezdet, együtt maradni haladás, együtt dolgozni siker.” Közben mindenki kapott egy üdvözlőkártyát, amin a fenti mellett olvasható volt egy, a résztvevők által választott idézet is. Én a következő Kun Erzsébet idézetet küldtem be: „Valami jót mindannyian dobunk az élet perselyébe, és ezektől a kis adományoktól nagyon gazdag lesz az élet.”

Úgy érzem, ez a vezetőképző is egy adomány volt számomra, mely tanulásra ösztönözve gazdagította életemet, és hiszem, hogy mind a harminc emberét, akik részt vettek ezen a képzésen.

PÁLFI ILDIKÓ

Nálunk történt

A farsang a tél búcsúztatásának és a tavasz beköszöntésének ünnepe. Vízkeresztől, január 6-tól a húsvét vasárnapját megelőző negyven napos böjt kezdetéig tart, húshagyó keddtől hamvazó szerdáig. A farsang hangos multságait egy középkori hiedelem teremtette meg. Azt hitték, hogy a tél utolsó napjaiban a Nap elgyengül és ártó szellemek kelnek életre. A jelmezes felvonulás zajos boszorkánybábú égetése éppen ezen lények elűzését szolgálta. A régi babonát elfeledték az emberek, de a szokást sok helyen őrzik. A vidámság, maskarás felvonulás a farsang farkára összpontosul. Fontos szerepük volt a párválasztásban, esküvői szezon volt, mivel a böjt időszakában tilos volt esküvőt tartani.

Húshagyó kedd, a farsang farka, farsang búcsúztatása, temetése a jelképes szalmabábú égetése. A keresztények e naptól nem esznek húst, nem isznak szesz italát húsvét vasárnapjáig.

Húshagyó kedd Magyarorsáron is hagyományos ünneplés. Iskolai karnevál, falusi farsangi bál szervezése évről évre összegyűjti a lakosságot. A falu unitárius nőszövetsége is felkészült erre a hagyományőrző napra.

Egyházközségünkben 2013 decemberétől új életkedvet hozott a fiatal lelkészcsalád beköltözése. Templomunk benépesedett, Isten szeretete nyugalmat árasztott.

A fiatal lelkészfeleség a nőszövetség munkáját is újraszervezte 2014 januárjától, jól megtervezett tevékenységekkel. 20–30-as létszámú közösség tevékenykedik hetente.

A kellemes hangulatú, hasznos összefüveteleken született az az elhatározás, hogy farsangi rendezvényünk ne legyen szűk körű, meghívtuk a szomszédos dicsőszentmártoni nőszövetség tagjait közös ünnepelésre, hagyományőrzésre.

A meghívóban fonóba hívtuk a vendégeket. Nagy volt a készülődés, hogy felelevenítsük a régi fonó hangulatát. A padlásról előkerültek a guzsalyok fésült

gyapjúval, amit az orsó pörgetése fonallá alakított. A motolla használata sem idegen asszonyainktól, tekerőlevéllel gomolyák alakultak. A rongyvágás, kereszt-szemes varrás, üvegtartó készítés is fontos munka volt.

Népviseletbe öltözve népdalok, nóták éneklése közben meg is éhezünk. Ám két megterített asztal „díszelgett”, és sok színes mintás szövésű csipkés gyapjú és fehér gyapot abrosz igazolta, hogy falunkban mindig szorgalmas asszonyok vitték tovább a hagyományt.

A sütemények elődeink receptjét dicsérték. Ott sorakozott a málé, rétes, tepertős pogácsa, pánkó, rácsostészta, csöröge, kürtőskalács, somlói galuska, rózsatészta. Fiatal asszonyaink kínálgattak verses szöveggel, pl.: *A csöröge ki van sülvé / Ropogós és édes / Megkóstolni érdemes.*

Az általános iskola tanulói öregasszonyruhában siratták el a szalmabábút, a farsang jelképét, amit égetésre ítélték. Humoros szövegükön jót nevtünk.

Vendégeink fogadásáról is írjak, hisz Gergő és Sári székely lány és fiú fogadták az érkezőket. Gergő tiszteletes asszonyunk volt, akinek igen jól állt a kalap és a bajusz.

Vendégeink is jól érezték magukat, velünk énekeltek, és magukkal hoztak néhány viccet is. Tombolára is sor került. Sok nyeremény volt. Azoknak a meghívottaknak, akik nem nyertek, a helybeliek közül néhányan átadtak nyereményeikből, így mindenki ajándékkal tért haza.

Egyéni beszélgetésekre is sor került, sőt asszonyaink átadták a guzsalyokat, hogy tanítsák a fonást.

A kellemes hangulat, jókedv, mosoly, derű az élet sava-borsa. Néha szükség van a ráncok simítására, lelkünk felemelésére.

Köszönjük gondviselő Istenünknek szeretetét, jóságát, hogy fényt küldött egyházközségünkbe. Tudjuk, hogy ápolni kell a fényt hittel, szeretettel, egymás megbecsülésével. Ehhez kérünk alázatot, megértést, segítőkézséget a jó Istentől.

UDVARI MARGIT

Sikeresen pályáztak a bencédi nők

„Ha valaki egyetlen lépést tesz Isten felé, Isten több lépést tesz feléje, mint amennyi homokszemcse van az idő birodalmának világaiban.”

Az *Unitárius Nők Országos Szövetsége* (UNOSZ) és az *Unitárius Univerzalista Nők Világtalálkozója* (ICUW) által meghirdetett pályázatra a Bencédi Unitárius Nőszövetség is benyújtotta pályázati kérését.

Örömmel vettük tudomásul, hogy 12 héten át úgy lehetünk együtt, hogy közösségben és egyénenként fejleszthetjük személyiségünket, Istenre, egymásra, és önmagunkra figyelve tudatosabb időbeosztásra törekedünk. Célunk: megtanulni elcsípni minden napjainkból azt a kevés időt, melyet önmagunkra fordíthatunk, hiszen sokrétű tevékenységeink során nem titok, hogy sokszor önmagunkra áldozzuk a legkevesebb időt.

Örülünk, hogy elkezdhattuk életünknek ezen időszakát, amikor minden héten Molnár Melinda újságíró figyelmeztet, vezet minket az úton, amely arról szól, hogy ne csak a heti másfél, két órában törődjünk többet magunkkal, szánjunk időt magunkra, egymásra. A tanfolyam ideje alatt, ahogyan a szerződésben is áll, amelyet az első együttléten megkötöttünk önmagunkkal, a házi feladatokat is szorgalmasan elvégezzük. Ez felőleli az elvégzendő feladatokat, ugyanakkor arról is szól, legyenek fontos magamnak, törődjek többet magammal, testemmel is: aludjak eleget, mozogjak többet, figyeljek oda, mit eszem. De a lelkünkre is több törődés vár: randevú önmagammal, pl. 20 perc séta, amikor esetleg úgy megyek végig a falun, hogy nem rohanok, rácsodálkozom akár egy fára, akár egy régi házra.

Vállaltuk azt is, hogy a tanfolyam hatására elhatározások és érzelmek fognak ébredni bennünk, mint ahogy vállaltuk, hogy ezekkel foglalkozunk, megtanuljuk hasznosítani őket. Nem könnyű a feladat, amely előtt állunk, mert ez az út nem csak arról szól, hogy jó hangulatban együtt vagyunk. Ez az út arról is szól, hogy önmagunkat jobban megismerjük, életpácáinkkal és sikereinkkel együtt. Ez az út arról is szól, hogy megerősödjünk: Isten gyermekei vagyunk mindannyian, Számára kedvesek, Ő teremtett minket olyannak, amilyenek vagyunk, és ez már elég ahhoz, hogy megérdemlem, hogy szeressenek.

Igyekeztem összefoglalni a fenti gondolatokat a tanfolyam kezdetekor, mindazt, amit akkor még csak sejtettem. És már eltelt kilenc alkalom, és számtalan érzéssel, gondolattal, szóval lettünk gazdagabbak. Kinyíltunk, mint a mezők és kertjeink virágai. Megnyíltunk, kinyíltunk elsősorban önmagunk előtt, hiszen több időt szakítva magunkra több lehetőségünk, kötelezettségünk, kedvünk volt az önmagunkkal való törődésre. Ugyanakkor hiszem, hogy kilépve önmagunkból a megnyilatkozás látható, érezhető környe-

zetünkben, szereteteinkkel, embertársainkkal való kapcsolatunkban is. Számomra, és bátran írhatom, mindannyiunk számára ez az együttlét egy határozott lépés volt nemcsak önmagunk, embertársaink, de Istenünk felé is, és Ő e lépéseinket nem hagyta válasz nélkül, mert több lépést tett és tesz felénk folyamatosan, mint amennyi „homokszemcse van az idő birodalmának világaiban.”

A rendelkezésünkre álló írott anyag biztos mankó az utunkon. Rengeteg szép idézet, gondolat, téma, hasznos feladat segít a felismerésekben, gondolkodtat, ösztönöz, ihlet.

És mi szorgalmasan keresünk, kutatunk, fedezzük fel elfelejtett emlékeinket, lehengetelt álmainkat, elrejtett érzéseinket. Az egyik ilyen elfelejtett cselekedet, amelyet a felnőtté váló ember valósággal kiiktat

életéből, az alkotókedv. Számtalan feladat ösztönöz minket: segítsd életre és tarts életben a benned levő művészyereket. Ugyanakkor segít egészségesen gondolkodni is, mert „Egészségesen gondolkodni azt jelenti: élvezni a bőrünkön a simogató meleget, azt, hogy ki tudjuk húzni magunkat, tudatosan érezni, ahogy csontjaink mozdulnak a húsunkban.” (D. Lessing)

A legutóbbi alkalomkor mindannyian megvallottuk, hogy miben segítettek az együttlétek: *jobb időbeosztásra, rendre tanít; megnyugtató; alkotni ösztönöz; többet törődöm magammal; számolom a napokat, mikor találkozhatunk újra; önbizalmam növekedett; több találkozó Istennel; vidámabb, nyitottabb lettem; segít fókuszálni, rendszerezni tanít, időbeosztásom javult, jó a csapat, tudatosabb lettem.*

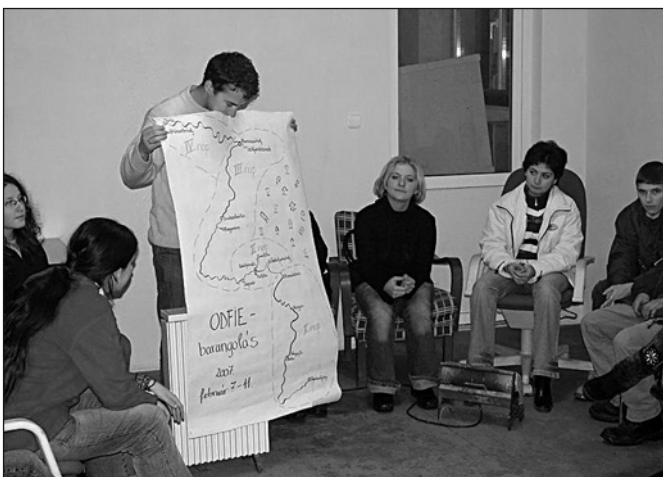
Úgy indítottam a beszámolót: sikeresen pályáztok a bencédi nőszövetség, ám a siker akkor még csak a lehetőségben volt. De megélve kilenc csodálatos együttlétet, már ki merem jelenteni: valóban sikeresen pályáztunk, számomra sikernek számít az a folyamat, az a változás, amit önmagamban érzek, de ugyanolyan sikerként élem meg a nőtestvéreim életében tapasztalt megannyi pozitív változást, mert most már tudjuk: „Apró változások teszik teljessé az életet.” (Lev Tolsztoj)

MAKKAI-ILKEI ILDIKÓ

9+1 ok, amiért szeretjük a Mamut-körutat

• Nem tudom, hogy lehet-e egy Mamutra azt mondani, hogy öreg, amikor csupán 9 éves. A miénk biza már eléggé idős, és rengeteg tapasztalattal a háta mögött indul ismét útjára, idén már a 9. alkalommal. Ha még csak várod a körutasok érkezését, vagy ha már meg is látogattak, és futva továbbálltak, itt van számodra egy kis hangulathozónak vagy épp emlékeztetőnek a tinimagazinok példájára, az az összegyűjtött 9+1 ok, amiért igenis odavagyunk a Mamut-körútért, és évről évre alig várjuk azt a napot, amikor visszatér hozzánk.

1. Mert jók a méretei

Azt mondják, a tökéletes nő 90–60–90-es méretekkel rendelkezik. Ha az egyleti körutakat nézzük és azok méreteit, a különböző számokat, akkor a körutak leg-tökéletesebbje bizonyosan a Mamut-körút. 4–18–40, azaz 4 hosszú nap, 18 lelkes körutas és 40 meglátogatott egylet. Ezt a formát egy átlagos körút meg sem közelíti. Talán attól is lesz olyan megfoghatatlanul különleges az egész, mert mi, a meglátogatott egyletesek és a körutasok tesszük tökéletessé a Mamut méreteit. És valljuk be, ki ne szeretne az lenni?!

2. Mert kibírja a különböző időjárási viszontagságokat

Az egyik örök találó jelző a Mamut-körútra és a mamutra, mint állatra, mindig az volt, hogy jól bírja a hideget. Sokáig a tél kellős közepén indult útjára, február elején, és a hólepte vagy éppen sáros tájakon vágatott a nem túl meleg odúba, amit egyesek csak egyletteremnek hívnak. Bár próbálkozott a nyárral is, s talán akkor haladt a legkönnyebben, a szeszélyes

áprilisban bandukol most már évek óta. De sem a hideg, sem az eső, sem a szél, sem a hihetetlen mennyiségű sár, ami ráragadt, nem szegte soha kedvét, csupa nevetés kísérte amerre járt.

3. Mert imádjuk az utazást magát

Van, aki Indiát szeretné látni vagy Japánt, vagy mindenképpen valami egzotikus helyre szeretne eljutni. Akad olyan is, aki olyan eldugott kis erdélyi falvakat szeretne látni, ahol a fiatalok hisznek a közösségben és egymásban. De talán nem is az a fontos, hogy merre megyünk, hanem az, hogy úton vagyunk. Tapasztalunk, ismerkedünk, próbálkozunk, kérdezzünk és válaszolunk. Talán maga az út az, amitől valóban a szívünkbe lopja magát ez a időszak. Az út, amelyen elcsendesedhetsz, és amelyen már nem jársz egyedül. Az út, amin halhatatlan mamuttá válhatsz.

4. Mert új ötleteket, híreket hoz a világból

Már előre kijelentjük, hogy szeretjük a rendes körutakat, és persze azt is tudjuk, hogy a világháló csodáinak köszönhetően igazából semmi sem gátolja azt, hogy többet tudjunk meg, többet tanuljunk. Mégis, amikor a Mamutkörutas-csapat megérkezik, valahogy mindig tudnak egy-egy olyan új tevékenységet mutatni, amit utána éjt nappallá téve újra és újra játszhatunk. És a kedvenc körüli képviselőink mellett végre másokat is látni lehet, akik saját élményeiket megosztva segítenek fejlődni. Végül is, kinek kell világháló és technika, ha van Mamut-körút?!

5. Mert (ló)erős

Amikor körbekérdeztem, hogy miért is szeretjük a Mamutot, az első válaszok között mindig az szerepelt, hogy azért, mert erős. S bár a kívülről szemnek ez egy egyszerű asszociáció lenne a Mamut állat erejével, valójában a Mamut-körút tartalmához kötődik. Az a pár óra vagy nap, amit együtt töltünk, valami olyan erős köteleket sző, amelyet meglátni és megérteni is nehéz. Viszont annál nagyobb a hatása a mun-

kára, amit folytatunk, a barátságokra, amiket erősítünk. A Mamutnak olyan ereje van, amely ösztönzést, lelkesedést, kitartást és társakat ad az utunkhoz. És ne is beszéljünk a sok lóerőről a Transzpiban...

6. Mert sosem tudod, mire számíthatsz

Voltak már nálad körutasok? Már rengeteg egyletes rendezvényen vettél részt? Jóformán mindenkit ismeresz már egyleti berkekben? Már a Mamut sem először jár nálad? Hiába. Hiába minden előkészület, felkészülés és előzetes tudás. Sohasem tudod, mire számíthatsz, ha egy Mamut látogat meg. Senki és semmi nem olyan, mint máskor. És ez az, amit nagyon szeretünk benne. Végre nem kell semmilyen elvárásnak megfelelnünk, nem kell minden megrendezett pontossággal történni, nem kell nekünk odafigyelni arra, hogy ki mit csinál. Megérkezik a Mamut, mint egy szélvihar végigseper rajtunk, és mi csak élvezzük az összes pillanatát hátradőlve, és csak ámulunk az új és még újabb ötleteken.

7. Mert közelebb kerülhetünk egymáshoz

Talán nem lehet eleget hangsúlyozni azt, hogy a Mamut milyen nagy varázsló. Az elmúlt évek során talán

már meg sem tudjuk számolni, hány barátság született az útjain, hány igazán mély beszélgetésnek volt fültanúja, hány könnyet látott. És mindez 4 nap alatt. Az ott született barátságok és az egymással megosztott gondolatok egy életre elkísérik az embert. Na, meg persze mindig kerül 1–2 olyan kedvenc játék, amelyektől, ha akarod, ha nem, mindenképp közel kerülsz a társaidhoz. Ez is egy érdekes kezdet.

8. Mert egy kihalt állatfaj

Nem létezik. Ilyen fajta állat nincs is. És ez így igaz. Se az állatok közt, de még az egyetes rendezvények között sem találsz hasonlót. Több mint a rendes körút. Többen is érkeznek, mint általában. Mások. Másként viselkednek. Ezerszer több energiát hoznak. Útjuk során pedig szinte annyi emberrel találkoznak, mint ahányan a Színjátszóra jönnek. Talán pont ezért szeretjük annyira. Mert megismerhetetlen. Mert egy évben csak egyszer van, és máskor hiába keresel bármilyen hasonlót. Egy évnyi várakozás és szorgalmas munka kell ahhoz, hogy a következő reinkarnációjában is ellátogasson hozzád, hogy érdemes légy rá. Mert ez nem akárki kiváltsága.

9. Mert nyüzsög

Biztosan láttatok már fáradt körutasokat, akik egy hosszú nap után épp, hogy ki nem esnek az autóból, amikor megérkeznek. Hát ehhez képest a Mamut-körutasok legalább tízszer olyan fáradtak, mégis, ha látod, azt mondanád, hogy fel vannak húzva, mint azok a játékok. A kisbusz meg sem állt rendszeren, már szökösnek ki belőle, a nyakadba ugranak, folyamatosan pörögnek, csipkelődnek. Persze látod, hogy már napok óta utaznak, ott vannak a táskák a szemeik alatt, de nyüzsögnek. Sosem nyughatnak. És látod rajtuk, hogy attól igazán boldogok, hogy Te várod őket!

+ 1 Mert egy külön világ

És igazából sorolhatnánk még megannyi jelzöt, körbeírhatnánk millió szóval a körutat az egyletesek, a körutasok és a kívülállók szemszögéből, közzétehetnénk ezer képet és leírást, akkor sem értené meg senki igazán, hogy miről beszélünk. A Mamut egy külön, saját világ. Egy olyan közösségi élmény, amelyet csak azok ismerhetnek meg és élhetnek át, akik valaha, valamiképpen részesei voltak. Akármennyire szeretnénk világgá kürtölni, sajnos, másnak ez egy örök rejtély marad. Ez a Mamutosok titka. A saját közös világuk, amelybe másnak nincs és nem is lehet bejárása. Mert Mamutozni és a Mamutnak részese lenni egy létforma. Hinni kell benne – és megélni.

Az idén is ezek miatt az okok miatt indulunk olyan lelkesen útnak. Az örök jóbarátok, a Transzpik, már melegítik kerekeiket és üléseiket, és csak arra várnak, hogy megmutathassák, ők pont olyan erősek és nagyok, mint a Mamut-körút. Mi már nagyon várjuk a találkozást, ti pedig készüljétek, mert a Mamut-vihar szele ismét végigsöpör Erdély egyletein. A dátum április 13–16., az élmény viszont egy életre tart. Ugye a felsorolt okok után Te sem szeretnél hiányozni az idén? Ugye Te is várod már ezt a megismételhetetlen találkozást?!

A székeleyderzsi szószekekrona felirata, első rész	Üres tárl A felirat második része	Ravasz állat	Arra a helyre mázoló	Régimódi	Ablakban van!	Fohász	Bő	Lassan halad								
Kálium vegyjele																
Literátor																
Orvosnál mondjuk	Végtag Horvát város lakója				Török tiszt volt Átmérő											
Leesik a hal a horogról						Arzén Hozzányúl										
Temes partok!		Angol fiúnév Van ilyen ház is!			Elme Palóc alma											
Korelnök							Kerek szám Egyiptom fővárosa		Kelet, németül	A főzés mestere	Ám	Csapadék				
Forduló				A derzsi rovásírás megfejtése Lett sakkozó								R				
Szántó-eszköz			A Nílus forrástava Taszit					Alkohol Angol tagadás								
Névsor					Írófolyadék Szégyenítő						Előd Kézimunka-féle					
Japán autójele	Francia író volt Hull a vakolat					Görög betű Amely tárgy			Kicsinyítő képző Magunk			Olasz autójel Belga légitársaság				
Magasra tart				... ce, filozófus Fertőtlenítőszer				100 kg Ráma								
Mocsári növény			Íme Vízimadár				Legelőre kihajt Ábel testvére									
Üres tárl		Gizella, becézve Házikó							Juhász „kabátja” Nagy-hatalom							
Cikket lapból kivágó						Portéka Igekötő				Holland focista volt Névmás						
Alarm					Alsóbb osztályba kerülő Méter						Nátrium Newton					
										24 óra, de égitest is						

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

Kiadja a Magyar Unitárius Egyház, Kolozsvár
Alapítási év: 1888. Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőség: Demeter Sándor Lóránd főszerkesztő, Bálint Róbert Zoltán szerkesztő, Márkó László médiareferens

Munkatársak: Asztalos Klára (Nők Világa), Czire Alpár (fotó), Gergely Noémi (ifjúsági oldal), Szombatfalvi József (honlap).
Tördelés: Virág Péter. Olvasószerkesztő: Kürti Miklós
Készült a kolozsvári Gloria Nyomdában.

A szerkesztőség postacíme: 400105 Cluj, B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9. tel./fax: (0)264-593236/(0)264-595927
kozlonj@unitarius.org

A lapszám megjeleníthető: kozlonj.unitarius.org

Lapterjesztés és adminisztráció: **Szabó Zoltán**. A lapok kiszállításával kapcsolatos felvilágosítás: **Verbum Egyesület, Simon Ferenc**, tel.: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe érkezésének határideje: a tárgyhó előtti hónap 20-a. Kéziratokat nem őrzünk meg, és nem küldünk vissza. Közlésre szánt fényképeket kérésre visszaküldünk. A lapban közölt írások nem tükrözik feltétlenül a szerkesztőség nézeteit.

ISSN 1220-8418

Oxfordi teológiai hallgatók Erdélyben

Március 20–24. között hat oxfordi unitárius teológiai hallgató látogatott Erdélybe. Betekintettek a kolozsvári unitárius oktatási és egyházi intézmények életébe, ellátogattak több gyülekezetbe és unitárius vonatkozású történelmi helyszínre – Bartha Alpár és Márkó László felvételei

Andorkó Rozália tanárnő (Vargyas), **Andrási Benedek** lelkész-vallás tanár (Székelykeresztúr), **Bálint Benczédi Ferenc** püspök (Kolozsvár), **Benedek Enikő** út- és hídépítő almérnök (Segesvár), **Józsa István Lajos** lelkész (Torda), **Koppándi Benczédi Zoltán** lelkész (Lupény–Déva), **Lakatos Sándor** lelkész-vallás tanár (Székelykeresztúr), **Lőrinczi Károly** ny. lelkész (Aranyosrákos), **Makkai-Ilkei Ildikó** lelkész (Bencéd), **Nagy Adél** lelkész (Recsenyéd), **Pálfi Ildikó** énekvezér, nőszövetségi elnök (Sinfalva), **Rigó Irén** ny. postatitkár (Oklánd), **Szabó Adél Júlia** lelkész (Kálnok), **Szalay Zsuzsanna** pszichológus (Székelyudvarhely), **Szász-Fülöp György** (Medgyes), **Székely Kinga Réka** lelkész, hitéleti és missziós előadótanácsos (Homo-ródszentpéter), **Udvari Margit** ny. tanítónő (Magyarsáros), **Újvárosi Katalin** lelkész (Székelymuzsna)